

Občinski list

Glasilo občine Renče-Vogrsko

5 IZ OBČINE

Pet milijonov nepovratnih sredstev za protipoplavno ureditev v Občini Renče-Vogrsko

13 IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Prenovljena krajevna knjižnica

34 LJUDJE, KI ZAZNAMUJEJO ČAS IN PROSTOR

Franko Arčon – tradicija, bogastvo naroda

Kazalo

Beseda uredništva	stran	2
Županova beseda	stran	3
Iz Občine	stran	4
Kako smo praznovali	Stran	7
Iz krajevnih skupnosti	stran	13
Šola in vrtec	stran	16
Iz Občine (priloga)	stran	20
Šport in rekreacija	stran	26
Kultura	stran	28
Ljudje, ki zaznamujejo čas in prostor	stran	34
Društva	stran	36
Kultura	stran	28
Povedali so nam	stran	38
Zgodovina naših krajev	stran	39
Sobivanje z naravo	stran	40
Razvedrilo	stran	42
Obvestila	stran	43

OBČINSKI LIST – URADNO GLASILO OBČINE RENČE-VOGRSKO

Število izvodov Občinskega lista, ki ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno, je 1500.

Naslov: Občina Renče-Vogrsko, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga,
Telefon: (05) 338 45 00

Uredništvo: Alenka Gregorič – glavna in odgovorna urednica,
Vesna Pahor, Mateja Ščuka, Irena Rován, Hana Šuligoj, Renata
Tischer in Denis Čotar

Lektoriranje: Anja Nikolavčič

Strokovni članki niso lektorirani s strani našega lektorja.

Oblikovanje in grafična postavitev: Matjash Matjaž Bizjak

Tisk: Grafika Soča d.o.o.

Datum izida glasila: 24. marec 2022

Spoštovani bralec

Zavesa, pretkana z lepoto besede, ne najde besede.

Tiste besede, ki črka ji spleta njeno podobo.

*Podobo, ki sije v srcu človeka in čaka,
na tisti varni objem.*

*Na tisti objem, ko roka mu z bežnim pogledom
vero v prsa utisne,*

da drža postane mu gorska kraljica.

*Časa več ni, umrle so besede, tistih,
obljubljenih besed.*

*Danes kot Lepa Vida ob oknu še človek
stoji in gleda*

*in ne sprašuje se več, zakaj madeža Urške plešoče
nihče ne izbriše.*

*Ni pesmi več žive, ki kljub bolečini ljubezni,
vprašala bi: Kam?*

*Da vprašala bi, kam pr'jatli vi hitite, saj trte so
vince rodile.*

*Le tam ob oknu, v zaveso odeto, oko ne sonca ne
lune ne zmore uzreti.*

*Ne zmore uzreti tistih pomenov besed, ki pregnale
bi madež v raju storjeni.*

*Mogoče boji se jaro kačo v njej prebuditi, da strah
bi milost ljubeči postal,*

*ko z lica podobe nesmrtni, obrisal bi solze Valjhu-
novega zla.*

Krepak je že naš korak v letu 2022, ki se poln neke teže, družbene osame in mešanih čustev pripravlja na pričakanja novega obdobja. Pred nami je mogočen čas, pomlad. Mogoče ni naključje, da po utrujenem prosincu stopata po rdeči preprogi v pomlad svečan in sušec, ki v njunem navideznem miru nosita zapis prebujenja. Začenši s Prešernovim peresom, ki nam riše cvetoče drevo, da le vzkllila bi ljubezen, da le odvrgli bi ledeno težo, ki lomi rahle, drobcene veje, da le oživele bi korenine družbene povezanosti, odgovornosti, enotnosti, ki jim polna usta pravijo domoljubje.

In ravno ko ura na zidu en mesec po smehu prešernem odbije, se okrog ženske glave krona iz bodeče žice ovije. Prelepo, mogočno cvetoče drevo z ovitimi koreninami emancipacije s sebe stresa to ledeno težo, ki se topi in prerašča v novo življenje. Prerašča v reko, ki v sebi nosi zapis semena, iz katerega bodo mogoče nekoč vzkllili novo upanje ter zavedanje in čutenje enakopravnosti. To je trenutek, ko bodo ženska in njena dejanja brez madeža in teže družbenega ustroja umeščeni na enako velik ali visok tron, brez majavih in našaganih nog dodeljene ženske sklanjatve.

Drage občanke, dragi občani, bodimo ponosni nase in verjemi-mo, da smo pripravljeni biti pomlad. Bodimo ponosni na naše korenine in bodimo pripravljeni, da nas iz sna prebudi mogočnost življenja. •

 Irena Rován

Županova beseda

OBČINA RENČE-VOGRSKO

zgodovine in predstavlja velik biser Vipavske doline. V ta namen bo občina nadaljevala s projekti urejanja sprehajalnih in kolesarskih poti ter ostale infrastrukture za prosti čas in turizem ter na ta način povezala vsakega občana.

V letošnjem letu se bodo nadaljevali projekti na področju sociale in postavitve dnevnega centra v Bukovici. Razvoj bo dočakalo tudi gospodarstvo z ureditvijo obrtne cone v Renčah in območja v parku Lakeness z bogato turistično ponudbo, parkom in gospodarskimi dejavnostmi. Na področju kmetijstva potekajo z Ministrstvom za kmetijstvo aktivni pogovori o prevzemu namakalnega sistema Vogršček in možnostih za pridobitev nepovratnih sredstev za obnovo celotnega sistema namakanja ter morebitno razširitev na južno stran Vipave in ob pritoku Lijak. Nadaljujejo se tudi pogovori za ureditev obvoznice Volčja Draga – Direkcija za ceste napoveduje pričetek del za rekonstrukcijo nadvoza v Volčji Dragi v letošnjem letu. Dela je veliko in prav to prinaša zadovoljstvo.

Ob tej priložnosti pa bi se v sklopu praznika žena rad vsem občankam zahvalil in izrazil hvaležnost – ne samo na ta dan, ampak za vse dni v letu.

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

preteklo obdobje zimskega časa smo preživeli umirjeno in spoštljivo do zdravstva in sokrajanov v zadnjem valu pandemije. Kljub temu smo uspešno zaključili staro leto in z novim proračunom, ki je bil prvič v zgodovini sprejet pred iztekom leta, pričeli s svežimi projekti za leto 2022.

Prav letos se bo začel največji projekt v zgodovini naše občine, ureditev fekalnega kanala in obnova vodovoda s priključitvijo na centralno čistilno napravo Vrtojba. To je projekt, ki bo povzdignil našo občino med okoljsko ozaveščene občine in pomembno pripomogel k urejanju javne infrastrukture. Poseg bo omogočal čistejšo reko Vipavo z njenimi pritoki in bo obenem prvi korak za lepšo in čistejšo Občino Renče-Vogrsko. V ta namen bi se rad zahvalil celotnemu kolektivu občinske

uprave, zunanjim sodelavcem in podjetju **Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica d.d.**

Obenem bo Občina nadaljevala s projekti preteklega obdobja: urejanje vodovoda in cestnišč po celotni občini, v Oševljeku, Podkrajju, Jerabišču, Dolinah v Volčji Dragi, na Govcu in Brjah na Vogrskem, uredilo se bo park Lakeness in še bi lahko našteval.

Ob sproščanju ukrepov bomo obudili dogodke, spodbudili več druženja in povezovanja vseh krajevnih skupnosti na različnih področjih družbenih dejavnosti in kulturnih prireditev. Prav tako si bomo prizadevali za organizacijo večjih športnih dogodkov, ki nas z odličnimi dosežki športnikov postavljajo na sam vrh mednarodnih prireditev. Vse to ima namen izboljšanja medosebnih odnosov in privabljanje zunanjih obiskovalcev v našo prelepo občino. Vedno bolj se moramo zavedati dejstva, da je naš kraj poln naravnih danosti, kulture,

Ostanite zdravi, prizadevni in srečni.

Lep pozdrav •

Vaš župan
Tarik Žigon

Lidija Gruntar

Pet milijonov nepovratnih sredstev za protipoplavno ureditev v Občini Renče-Vogrsko

Župan Občine Renče-Vogrsko **Tarik Žigon** je na sedežu Mestne občine Nova Gorica v petek, 4. marca, podpisal sporazum o skupni izvedbi protipoplavne ureditve na območju naše občine.

Dela bodo zajemala nadaljevanje Grevi-slin projekta (postavitev protipoplavnih panelov od starega mostu do milna) od

mlina do pritoka Renc (nasipi in zidovi), od Renca višjevodno do Žigonov.

Pomembna dela, ki bodo izvedena v sklopu teh investicij, so še obnova ceste, ki pelje iz Bukovice v Renče (dvig cestišča), ureditev odvodnikov, ureditev kolesarske poti in pločnika.

Skupna investicija projektov je 5 milijonov evrov.

Sporazum z **Ministrstvom za okolje in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode**, je prvi korak pri izpeljavi investicije, ki bo financirana iz Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost (evropska sredstva). •

 Občinska uprava
 PR MONG

Začetek del na največjem infrastrukturnem projektu v zgodovini Občine Renče-Vogrsko

V letošnjem letu bomo v Občini Renče-Vogrsko pričeli z izgradnjo fekalnega kanala in obnovo vodovoda. To je pomemben korak v zgodovini naše občine, saj bomo s tem postali komunalno in ekološko urejena občina, ki se na tem področju lahko enakovredno meri s sosednjimi občinami. Vrednost celotnega projekta je ocenjena na 4,3 milijona evrov. Glede na obseg in vrednost investicije je to največji

infrastrukturni projekt od ustanovitve občine.

Projekt se je pričel že v preteklem mandatu, ko je svet regije sprejel odločitev, da naši občini dodeli regijska sredstva za razvoj. V tem mandatu smo nato pričeli s pripravo vse potrebne dokumentacije za izvedbo in za prijavo na razpis. Izdanih je bilo kar 16 gradbenih dovoljenj za vodovod in kanalizacijski kanal. Lani smo s strani

Majda Klančič

Ministerstva za kohezijo in razvoj ter Ministerstva za gospodarstvo pridobili še zadnje gradbeno dovoljenje in odločbo o uspešno pridobljenih sredstvih v višini 1,6 milijona evrov.

Konec lanskega leta je občina izvedla razpis za izbiro izvajalca in nadzor projekta. Za izvedbo projekta sta bili izbrani podjetji **Kolektor** in **Ginex**, za nadzor pa je bilo izbrano podjetje **Projekt d.d. Nova Gorica**.

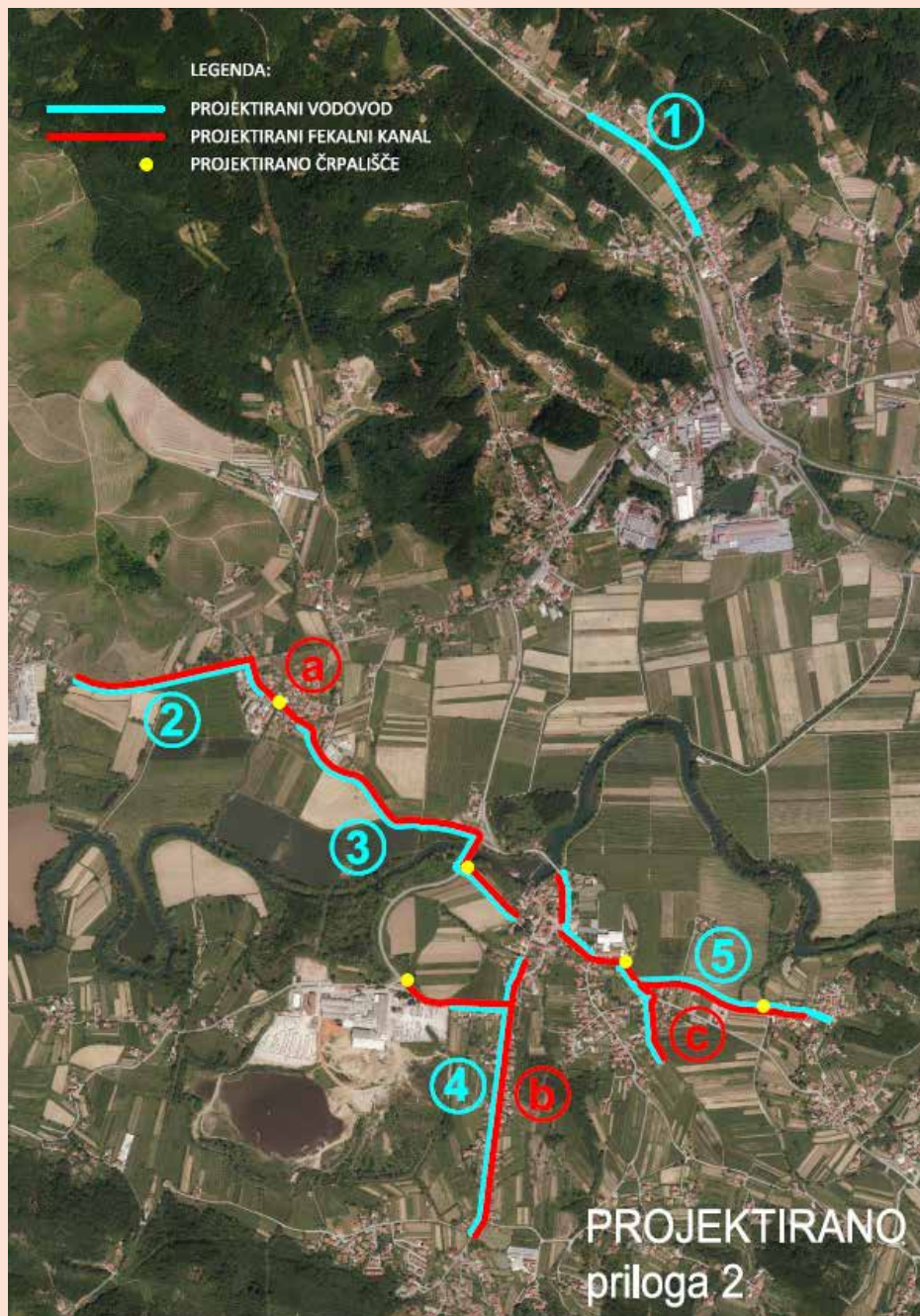
Velik infrastrukturni poseg v prostor bomo izkoristili tudi za sočasno izvedbo nekaterih drugih projektov. Sočasno bodo tako potekala naslednja dela: vklop električnega voda s strani podjetja **Elektro Primorska**, vgradnja optičnega omrežja s strani podjetja **GVO** (ponudnik storitev Telekom), urejanje cestnih površin in javne razsvetljave, odvodnjavanje meteornih vod ter ureditev pločnikov in avtobusnih postajališč.

Uvedbe v delo se bodo pričela v aprilu, usklajena bodo z izvajalcem in nadzornikom, o delih bo javnost predhodno seznanjena. Za namen lažjega komuniciranja in obveščanja občanov bo na naši spletni strani odprta posebna rubrika, kjer bo mogoče spremljati tekoče delo in načrte za nadaljnje delo. Pripravili bomo tudi poseben letak z grafičnim prikazom celotne trase in predhodno obveščali vse prebivalce, ki živite ob tej trasi. Zaradi uvedbe v delo na posameznih odsekih bo s strani občanov potrebnega nekaj prilagajanja in razumevanja, kar pa se bo odražalo v skupnem rezultatu čistejše občine.

Pravkar si prizadevamo za dodatno črpanje državnih in evropskih sredstev, kar bi

Darja Kočevar

lahko še dodatno znižali občinski delež denarnih vlaganj v investicijo. Trenutno ta znaša 4,3 milijona evrov, pri katerem imamo zagotovljena evropska sredstva za vodovod v višini 1,6 milijona evrov financiranja, prijavljamo pa se še na dodaten razpis za kanalizacijo v višini 1 milijon evrov. Tako bi ob končanem projektu znašala investicija občine 1,7 milijona evrov. Glede na dobro in usklajeno delo občinske uprave, zunanjih sodelavcev in podjetja **Vodovodi in kanalizacija d.d.** verjamem, da bomo uspešni. Ob tej priložnosti se vsem navedenim iskreno zahvaljujem za sodelovanje.

V tem mandatu smo pridobili bronast znak *Slovenia Green destination*, kar pomeni, da kot občina izpolnjujemo številne zahteve tajnostnega razvoja. Glede

na to, da bomo z zaključenim projektom vodovoda in kanalizacije lahko ponudili še boljše pogoje za bivanje in trajnosten turistični obisk, se nadejamo, da se bomo tudi na zeleni lestvici trajnostnih občin v prihodnje povzpeli še višje. •

 Občinska uprava

OBČINA RENČE-VOGRSKO

Odprt je muzej sanitete prve svetovne vojne v stari vežici v Renčah

Občina Renče-Vogrsko je bogatejša za nov muzej s področja dediščine prve svetovne vojne. Po uradnem odprtju muzeja, ki je potekal konec maja lani, so potekala dela in usklajevanja za zaprtje vrat muzeja na daljavo.

Ob obisku gost pokliče na kontaktno številko Turistično informacijskega centra Nova Gorica. Navodila za vstop so obešena na vratih muzeja. Muzej je pod video nadzorom.

- Urnik:
ponedeljek–petek: 8.00–16.00
sobota, nedelja in prazniki: 8.00–12.00
Urnik se spreminja glede na sezono.
- Prosimo, da po obisku muzeja preverite, da so vrata zaprta.

Projekt POT MIRU – DEDIŠČINA PRVE SVETOVNE VOJNE je nastal iz potreb in pobud lokalnega prebivalstva, da se dediščino soške fronte, ki predstavlja pomembno dediščino slovenske in evropske zgodovine, ohrani. Zato smo se na območju petih goriških občin, ki delujemo v okviru **Lokalne akcijske skupine LAS V objemu sonca**, ki jo upravlja **RRA SEVERNE PRIMORSKE d.o.o. Nova Gorica**, povezali tudi s sosednjimi lokalnimi akcijskimi skupinami in strokovnimi inštitucijami, ki pokrivajo celotno območje soške fronte. Tako sodelovanje, ki se kaže skozi izvedeni projekt, spodbuja razvojne možnosti območja in je v skladu s cilji razvoja zgodovinskega turizma na našem območju. Za izvedbo

projekta sodelovanja je LAS omogočil sofinanciranje iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Največji poudarek v raziskovanju, pridobivanju arhivskega gradiva in njegovi obdelavi ter oblikovanju je bil namenjen Renčam z okolico, ki do sedaj niso bile toliko raziskane in ovrednotene. Šele s tem delom so postale pomembna točka na Poti miru. Organiziranost in pomen sanitete v zaledju soške fronte (medicinska služba avstro-ogrske vojske, oskrba ranjencev na bojišču in v bolnišnici v Renčah) sta glavna nit razstave, ki je postavljena v mrliški vežici pri vojaškem pokopališču v Renčah.

Na **Občini Renče-Vogrsko** verjamemo, da bo novoustanovljeni muzej sanitete v Renčah v celotnem projektu Pot miru skupaj z muzejem prve svetovne vojne na prostem Vinišče, katerega odprtje lahko pričakujemo v začetku letošnjega leta, pripomogel k celostni podobi projekta in tako postal nepogrešljiv turistični produkt v našem okolju. Muzej v obliki stalne razstave je lično urejen z razstavljenimi predmeti, fotografijami in gradivi v dveh jeziki iz naslednjih tematik: soška fronta; Renče med prvo svetovno vojno; begunci; medicinska služba avstro-ogrske vojske in oskrba ranjencev na bojišču; oskrba ranjencev s kraškega bojišča in bolnišnice v Renčah.

Anton Susi

Bojana Hirsch

Vljudno vabljeni na obisk muzeja.

Razstavo so pripravili: Občina Renče-Vogrsko, LAS V objemu sonca – RRA SEVERNE PRIMORSKE d.o.o. Nova Gorica, **Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«** in **Društvo soška fronta 1915–1917**. Začetna idejna pobuda in pomoč pri pripravi prostora sta nastali v sodelovanju s **Krajevno skupnostjo Renče** in **Društvom za kulturo, turizem in razvoj Renče**. •

- ✍ Občinska uprava
- 📄 Arhiv Občina Renče-Vogrsko

Popoldanska praznična ustvarjalnica

V torek, 21. decembra, so se nekateri učenci **3. a razreda OŠ Renče** udeležili popoldanske praznične ustvarjalnice.

Učenci so prislunhili praznični pravljici, okrasili vazico s servietno tehniko in storž spremenili v novoletno smrečico. Petje praznične pesmi so spremljali z glasbili. In to še ni vse. Učenci so v Božičkov škorenj oddali listke z željami. Naslednji dan jih je v škornju razveselilo Božičkovo pismo. Ustvarjalnica je potekala v prijetnem prazničnem vzdušju. ●

 in Urška Žiberna

Veseli snežaki na OŠ Renče

Učenci od 1. do 5. razreda so pred božično-novoletnimi prazniki v okviru tehniškega dne na šoli ustvarili pravo zimsko vzdušje. Šola je postala dom veselim snežakom.

Vsak razred je izdelal snežake, snežinke različnih oblik in snežne krogle z lepimi mislimi in željami. Zadovoljni in srečni snežaki so pogledali tudi skozi okna učilnic. Učenci so bili pri delu zelo ustvarjalni in izvirni. ●

 in Urška Žiberna

Na POŠ Vogrsko je vedno lepo

Praznični december nam je prinesel kar nekaj prijetnih presenečenj. Prižig lučk na najlepši smreki daleč naokoli so s pesmijo in vajo na prostem popestrili učenci, ki pridno obiskujejo **otroški pevski zbor naše podružnične šole**. Starši so morali pripeljati in počakati na svoje otroke, tako so bili gledalci naše pevske vaje. Ravno takrat sta prišla mimo tudi podžupan **Aleš Furlan** in predsednik krajevne skupnosti **Nejc Gorjan**, tako da smo po zaključeni vaji skupaj prižgali lučke. Prijetna energija in prelepi otroški glasovi so nas vse pogreli.

Veliko navdušenje med učenci in zaposlenimi je požela tudi gesta **Občine Renče-Vogrsko**, ki je sredstva za kulturni program ob novem letu namenila za skupno obdarovanje šole in vrtca ter nas bogato obdarila. Dobili smo razne pripomočke in material za ustvarjanje, klaviature in dva cajona. Naše ustvarjanje je odslej še bogatejše, glasbeni pouk in vaje pevskega zbora pa še bolj vesele. Ob predaji daril smo predstavnikom občine v zahvalo zapeli nekaj prazničnih pesmi. Za darila se iskreno zahvaljujemo.

Koledarsko leto smo zaključili z božično-novoletno prireditvijo, ki smo

jo zaradi epidemioloških razmer izpeljali po mehurčkih v atriju. K sodelovanju smo povabili tudi otroke iz vrtca. Prireditev je bila prepletena z glasbo in plesom, saj je glasba vedno tista, ki v nas prebudi pozitivna čustva. Čeprav mrzlih lic in v bundicah ter vsak v svojem kotičku, smo v prijetnem vzdušju zaključili leto in si zaželeli najlepše želje. Srečno, srečno novo leto, srečno vse prihodnje dni. ●

✍ Helena Hvala Prah,
Nadja Pahor Bizjak
📁 Arhiv POŠ Vogrsko

Občina je obdarila otroke Vrtca Bukovica

Konec decembra so se otroci razveselili novih igrač, ki nam jih je na Občini Renče-Vogrsko pustil Dedek Mraz. Lopatke, vedra, mlinčki, tovornjaki ... vse to razveseljuje in bogati igro naših otrok.

Strokovne delavke in otroci **Vrtca Bukovica** se Občini iskreno zahvaljujemo za nakup igrač. ●

✍ Mojca Črnologar Merljak
📁 Arhiv vrtca Bukovica

Božiček in Dedek Mraz po Bukovici in Volčji Dragi

December je tisti mesec v letu, v katerem se tako otroci kot starejši veselimo dogodkov, ki nam vedno pričarajo nova pričakovanja in vesela praznovanja. Še posebno otroci nestrpno pričakujejo prihod decembrskih dobrih mož Miklavža, Božička in Dedka Mraza.

Leto, ki nas je zapustilo, je bilo polno omejitvev in presenečenj. V **Krajevni skupnosti Bukovica-Volčja Draga in Kulturno, turističnem in športnem društvu Bukovica-Volčja Draga** smo se odločili, da bomo otroke in krajanke malo razveselili. Obvestili smo jih, da bosta v nedeljo, 19. decembra, vas obiskala dobra moža.

Poiskali in pripravili smo prijetna darila za obdarovanje.

Na kočijo, ki sta jo vlekla konjička, so se povzpeli Božiček, Dedek Mraz, dobra vila, harmonikarica in kitarist, ki sta skrbeli za glasbeno razpoloženje. Prvi obisk sta dobra moža s spremstvom namenila Lamovemu, nato sta nadaljevala in postala pred Paquitom. Pot sta nadaljevala ob zapornicah in Dolinah, v Bukovici v križišču za Šampionko, Kotišču, Martinjaku, Britofu ter zaključila pred kulturnim domom. Na vseh postankih so se zbrali otroci in odrasli v pričakovanju prihoda Božička, Dedka Mraza in spremstva.

Dobra moža sta navzoče na postankih pozdravila, otroke obdarila z lepimi darili,

muzikanta pa sta poskrbela za dobro razpoloženje. Nekateri otroci so hoteli razkrivati vsebino darila in z nasmehom izražali svojo srečo. Obdarili smo tudi starejše. Društvo upokojencev je za nekatere invalide krajevne skupnosti pripravilo darila, te sta jim dobra moža podarila na njihovih domovih.

Na postankih je bilo prijetno razpoloženje. Pridružili so se tudi mimo vozeči iz sosednjih vasi in pripeljali svoje otroke do Božička in Dedka Mraza, ki sta tudi njih obdarila. Upamo, da smo v vas in med krajanke prinesli novoletno vzdušje, veselje in dobro voljo. ●

✍ Srečko Špacapan
📷 Denis Čotar

Jaslice v cerkvi sv. Lovrenca v Bukovici

Božič bi si težko predstavljali brez božičnega drevesca in jaslic pod njim. V cerkvi sv. Lovrenca jih je 20 let mojstrsko postavljala **Silvo Konjedic**. Lani pa je zaprosil, da bi kdo drug prevzel postavljanje jaslic in božično okraševanje v cerkvi.

Župnik **Vojc Žakelj** se mu je najlepše zahvalil za dolgoletno opravljanje tega dela in povedal, da smo se zelo veselili, ko nas je Silvo vsako leto presenetil z novo domiselno postavitvijo. Idej mu nikoli ni zmanjkalo. Lanski božič pa je jaslice postavil **Domen Cej** ob pomoči veroučne

skupine. Tudi Domen je s postavitvijo jaslic poskrbel, da so najmlajši pa tudi ostali župljani ob prihodu v cerkev, pa tudi po koncu maše, postali pred jaslicami in občudovali sveto družino, ovčke, pastirčke, drevesa in lučke. ●

✍ in 📷 Jože Ropoša

Poklon velikim možem slovenske kulture na POŠ Vogrsko

Na **POŠ Vogrsko** smo pred slovenskim kulturnim praznikom izvedli kulturni dan, ki smo ga letos posvetili velikim možem slovenske kulture, ki se jih letos spominjamo po okroglih obletnicah. Mineva 150 let od rojstva našega velikega arhitekta Jožeta Plečnika in slikarja Matije Jame.

Učenci 1. in 2. razreda so spoznavali umetniško zapuščino slikarja Matije Jame. Odločili so se, da za likovno izhodišče vzamejo sliko Vrbe. Najprej so v naravi opazovali vrbe. Opazili so, da ima debelo in razpokano deblo, ki je na vrhu zaradi stalnega rezanja zadebljeno. Iz njega rastejo tanke veje – šibe. V razredu so poustvarili sliko na način, kot jo je naslikal on. Najprej so naslikali podlago. Tehniko olja na platnu so poustvarili s tempera bravo in tapkanjem s čopičem. Na koncu so naslikali vrbe. Učenci so ugotovljali, da je tako slikanje kar naporno in zahteva nekaj vztrajnosti. Priznati moramo, da so se učenci s svojimi deli zelo približali impresionističnemu stilu slikarja.

Četrtošolci in petošolci so za izhodišče kulturnega dogajanja ob slovenskem kulturnem prazniku izbrali slovenske impresioniste, kaj pravzaprav impresionizem je in kako so slikarji ustvarjali. Ugotovili so, da je Matija Jama rad risal avtoportrete. Zato so pri likovni

vsem pa so zgljedno sodelovali. Nastale so štiri čudovite makete za super knjižnico Vogrsko, cerkev sv. Nikolaja, Jetijevo cerkev z barčkom in mostom ter restavracijo Ikra. Kdo ve? Mogoče bo kateri od mladih mož ali deklet nekoč idejno zasnovo spravil v življenje.

Izdelke učencev smo postavili na ogled na skupni razstavi v šolskih hodnikih. Žal nam je, da je ne moremo pokazati širši javnosti. Kulturni dan smo zaključili s slovesno otvoritvijo razstave in si jo po skupinah ogledali. •

umetnosti spoznali nekaj osnov risanja portreta, nato pa s svinčnikom risali portrete naših impresionistov – Jame, Groharja, Sternena in Jakopiča. Naslednjo uro so se prelevili v slikarje impresioniste. Četrtošolci so s kredo slikali Breze v Laksenburgu, Most čez Dobro in Vas v zimi, kot jih je videl Matija Jama, petošolci pa v impresionistični tehniki motiv po svoji izbiri.

V 3. razredu so spoznavali Plečnikova znamenita dela: Narodno univerzitetno knjižnico, Tromostovje, Žale, različne cerkve, opremo notranjih prostorov. Odločili so se, da se bomo po njegovem vzoru tudi sami preizkusili v oblikovanju. V ta namen so vse od začetka samotestiranja v šoli zbirali škatlice, v katerih so bili testerji. Tudi embalažo, ki jo dobijo pri malici, so oprali in jo shranili za ta namen. Učenci so se po skupinah z vso zavzetostjo lotili ustvarjanja. Izhodiščno idejo skupine so nadgrajevali, izpopolnjevali, usklajevali mnenja, pred-

✍ Nadja Pahor Bizjak, Aleksandra Lisjak in Rut Jarc
📷 Arhiv POŠ Vogrsko

Cvetka Ipavec

Teden kulture

V **Vrtcu Renče** smo praznovali Teden kulture od 7. do 11. februarja. Vsaka skupina si je kulturo na svoj način pričarala v svoji igralnici.

Teden je bil malo krajši, saj je bila večina otrok v ponedeljek doma. Dan zatem pa je vsa Slovenija praznovala dan, ki je posvečen Francetu Prešernu in slovenski kulturi. V sredo smo začeli praznovati tudi v vrtcu. Otroci so odšli na sprehod in opazovali po Renčah razobešene slovenske zastave. Ob vrnitvi so prisluhnili tudi Zdravljici, slovenski himni, in zapeli nekaj pesmi, ki so se jih letos naučili. Naslednji dan so otroci likovno ustvarjali, in sicer so izdelovali slovenske zastave in risali portret Prešerna.

Za zaključek tedna pa je sledila v vsaki skupini drugačna predstava, ki so jo izvedle vzgojiteljice same v matični skupini. Teden se je zelo hitro končal. Skupaj se že veselimo naslednjega praznovanja. ●

 Sandra Ambrožič
 Arhiv OŠ Renče

Prešernov dan v Godbeniški šoli Vogrsko

V **Godbeniški šoli Vogrsko** smo letos Prešernov dan obeležili malce drugače. Za učence smo pripravili kviz o našem velikem pesniku. Veliko so znali povedati o njem. Izvedeli pa so tudi kaj iz Prešernovega življenja, česar dotlej niso vedeli.

Ob tej priložnosti je bila zaigrana tudi državna himna Zdravljica. Nekateri učenci jo že znajo odlično zaigrati, drugi pa jo še pridno vadijo. Ampak Prešernove niso le poezije, ampak tudi sladkarije, so izvedeli učenci, ko so prejeli recept za Prešernove kroglice. Vas zanima iz česa so? Iz fig, seveda, zato so tako posebne in zanimive. ●

 Valentina Gregorič Saksida
 Kristina Saksida

Letos kot Marjoti in Marije zganjamo pustne norčije

V soboto, 26. februarja, smo se oblečeni v tute in rdeče majice z logotipom Super Maria odpravili na tradicionalno pustovanje po zaselkih Vogrskega.

Vzeli smo instrumente v roke in se napotili od hiše do hiše. Ljudje so nas že kar pričakovali in veseli so bili našega obiska. Ampak seveda nismo hodili ves čas, saj se je ob nas peljal tudi voz, na katerega smo lahko sedli za premagovanje malo daljših razdalj. Vzdušje je bilo fenomenalno, saj smo veliko igrali. Posladkali smo se s številnimi dobrotami, ki so nam jih Vogrini pripravili. Vsi po malem so poskrbeli, da nismo bili žejni, saj so se naša usta kar hitro osušila od igranja in smeha. Vmes smo seveda imeli kosilo, ki smo ga pojedli kar v naravi, saj smo bili tako zagnani, da nismo želeli izgubljati časa. Svoje malo pustno potovanje smo končali, ko je bilo že krepko temno. Nekateri smo bili že kar precej utrujeni, zato nam je še toliko bolj prijala velika pojedina, ki jo je pripravila družina našega nadobudnega trobentača.

Zadovoljni smo zaključili pustno rajanje. Veseli in hvaležni pa smo za tople in lepe sprejeme Vogrinov. ●

✍ Sofija Lisjak

📷 Janoš Vičič, arhiv Pihalni orkester Vogrsko

Pustne maškare POŠ Bukovica

Občinska uprava se pristrčno zahvaljuje maškaram s **POŠ Bukovica**,

ki so tudi pred občinsko upravo pomagale pri preganjanju zime.

Verjamemo, da je tudi z njihovo pomočjo pomlad res že tik pred vrati.

Ob letošnjem kulturnem prazniku je v Renčah zasijala prenovljena krajevna knjižnica

Goriška knjižnica Franceta Bevka posveča posebno skrb tudi razvoju in bogatenju krajevnih knjižnic. Ob letošnjem kulturnem prazniku smo se v Renčah razveselili izjemno pomembne pridobitve – prenovljene in v dodatne prostore umeščene krajevne knjižnice. Ob nesporni podpori **Občine Renče-Vogrsko** in strokovnem sodelovanju osrednje knjižnice iz Nove Gorice je svetu renške krajevne skupnosti uspel zgodovinski podvig, ki je v marsičem zasluga predsednice Sveta KS Renče **Floride Petelin** in dolgoletne vztrajne in knjigam zapisane knjižničarke **Julke Gorjan**.

Zaradi posebnih zdravstvenih razmer se je odprtje knjižnice odvijalo v okviru danih možnosti. Na otvoritvi, ki so jo polepšale slike domačih slikark s portreti Franceta Prešerna, so spregovorili Florida Petelin, predsednica Sveta KS, **Irena Škvarč**, direktorica Goriške knjižnice, župan Občine Renče-Vogrsko **Tarik Žigon**, publicist **Jože Ropoša** ob razstavi Anice Žemlja (pescinica Mira Mokriška) in z recitacijo tudi uslužbenka Občine Renče-Vogrsko **Vladka Gal Janeš**. Videoposnetek si je mogoče ogledati na Facebook profilu Goriške knjižnice in YouTube kanalu. Renška knjižnica bo za izposajo tudi v prihodnje odprta ob ponedeljkih v dopoldanskem (od 9.00 do 12.00) in ob sredah v popoldanskem (od

15.00 do 19.00) času. Knjižnične prostore so slikarke iz likovne sekcije domačega kulturnega društva opremile s portreti Ivana Cankarja.

Nekaj drobcev iz zgodovine

Spletne strani Goriške knjižnice Franceta Bevka prinašajo pomembnejši podatek: leta 1866 je bila v Renčah ustanovljena slovenska narodna čitalnica. Njeno delovanje je segalo na področje petja, igranja in glasbenega ustvarjanja.

Tedanje čitalnice seveda niso bile klasične knjižnice, kakor jih poznamo danes, temveč so predstavljale del prostora splošnega kulturnega preporoda v okvirih narodnega in taborskega gibanja v drugi polovici 19. stoletja. Družbene in politične okoliščine v zvezi z nastajanjem in odprtjem renške čitalnice oz. knjižnice zanimivo osvetljuje tudi prispevek dr. **Branka Marušiča** v *Zborniku razprav o zgodovini Renč*. Bilo je zares pestro in, vsaj kaže tako, tudi protislovno dogajanje, ki po vsej verjetnosti še ni v celoti raziskano. Med osebnostmi tistega zapletenega časa pa je tudi v zvezi s knjižnico v Renčah odigral pomembno vlogo tedanji nadučitelj in dolgoletni upravitelj renške osnovne šole **Anton Bajc**.

Čitalnica oz. kasneje knjižnica v Renčah je z nekaterimi krajšimi ali daljšimi prekinitvami delovala do danes. Vidno spodbudo za njeno živo prisotnost v kraju je doživela z ustanovitvijo društva Svoboda v letu 1902. Po prvi svetovni vojni so delovanje knjižnice obnovili, a je delovala do fašistične prevzema leta 1927. V času fašizma

Učiteljica Vera Čertalič s svojimi učenci.

oz. do začetka druge svetovne vojne so slovenske knjige tajno izposojali posamezni člani vodstva organizacije TIGR. Znana je izposojevalnica v renški mesnici, knjige pa je izposojal tudi domači župnik. V obdobju NOB so slovenske knjige lepo zaokrožile med ljudmi in jih vzpodbujale k upor. Po priključitvi Primorske Jugoslaviji (1947) in ustanovitvi oz. obnovitvi Delavskega in prosvetnega društva Svoboda s predsednikom **Dušanom Arčonom** je zaživela tudi vaška knjižnica. Konec petdesetih in v začetku šestdesetih let je s prizadevanjem mladih, kulturi naklonjenih posameznikov (**Boris Arčon**, **Radivoj Pahor**) in ob podpori ravnatelja osnovne šole **Emila Čertaliča** njeno delo nekaj let dokaj dobro potekalo, nato pa je žal zamrlo.

Pomembno prelomnico v delovanju vaše knjižnice je pomenil prehod pod okrilje Goriške knjižnice (1981) in pridobitev prostora v tedanjem Zadržnem domu. V organizacijskem smislu sta k obnovitvi dela knjižnice največ prispevala tedanji

Ida Kocjančič

► ravnatelj Goriške knjižnice dr. **Zoltan Jan** in predsednik domačega Kulturnega društva Svoboda **Dušan Lukežič**. V vsebinskem smislu pa je bila odločilna vloga učiteljice **Vere Čertalič** in domačih prostovoljk. Leta 1996 se je renška knjižnica preselila v prostor ob nekdanji kinodvorani (danes kulturni dvorani), kjer je knjižnico vodila Julijana Gorjan Julka, ki jo prizadevno vodi še danes. V letošnjem letu (2022) so bili pridobljeni dodatni prostori, odprtje knjižnice pa je s krajšo slovesnostjo potekalo 8. februarja v počastitev kulturnega praznika.

 Neva Pahor in Vesna Pahor

Prvo pravo krajevno knjižnico, sicer majhno, so v Renčah odprli na kulturni praznik, 8. februarja 1981, v Zadrurnem domu. Za začetek je vsebovala najosnovnejši fond – skupno več kot 1600 del: priročnike, leksikone in slovarje, nekoliko zahtevnejša dela (klasike, zbrana in izbrana dela literatov) in nekaj lažjega leposlovja predvsem slovenskih avtorjev. Julija 2006 se je knjižnica preselila v nove prostore, ki so bili del nekdanje kinodvorane, dodatne, nove prostore je pridobila z letošnjo prenovo. Bralcem je trenutno na voljo skoraj 9.000 enot gradiva.

S spletnih strani Goriške knjižnice

Knjižnica Renče – pogled skozi oči knjižničark prostovoljk

*Že pred letom 1980 so potekali pogovori med KS Renče, Občino Nova Gorica in Goriško knjižnico Franceta Bevka, da bi se v našem kraju odprla podružnica knjižnice. Po prizadevanju predsednika KS, krajevnega odbora SZDL in predsednice Sekcije za družbeno aktivnost žena Renče učiteljice Vere Čertalič smo na predvečer kulturnega praznika, 7. februarja 1981, podružnično knjižnico tudi odprli. Nahačala se je v prvem nadstropju Zadrurnega doma in bila odprta dvakrat tedensko. Izposoje knjig smo pod mentorstvom Vere Čertalič opravljale prostovoljke, članice Sekcije za družbeno aktivnost žena. Začetno ekipo smo sestavljale **Irena Pahor, Lada Žigon, Nada Mozetič, Klara Martinuč, Danica Martinuč, Emica Arčon** in **Julka Gorjan**. Naknadno sta se pridružili še **Maja Pahor** in **Valnea Silič**. Prva akcija je bila naslovljena na krajanje s prošnjo, da nam podarijo svoje knjige in tako obogatijo knjižnični izbor. Odziv je bil zelo dober, kar je bil dokaz, da v kraju živi velika želja po kulturi.*

Knjižničarke prostovoljke smo se pri izposoji menjavale po razporedu ali dogovoru, če katera na njej določeni dan

ni utegnila. Naša ekipa prostovoljk so bile predvsem ljubiteljice knjig in branja.

Knjižnica je delovala v Zadrurnem domu praktično 25 let. V letu 1977 je učiteljica Vera Čertalič predala mentorske zadolžitve in kontakte s centralno knjižnico Julki Gorjan. Centralna knjižnica nam je za vodenje izposoje namenila manjši znesek, da smo lahko enkrat letno šle skupaj na večerjo.

*Vaška knjižnica je postajala prostorsko vse bolj tesna in neprimerna. Zato so se v krajevni skupnosti odločili in pripravili nov prostor za knjižnično dejavnost v Kulturni dvorani Renče. Vse knjige so bile v nove prostore prenesene s pomočjo otrok **Osnovne šole Renče**. Ti so naredili živo*

zasluga gre centralni knjižnici, ki skrbi za množične knjižne novosti. Za bralno kulturo in povečanje članstva so v veliki meri zaslužne tudi vzgojiteljice v Vrtcu Renče. One so pripeljale otroke na ogled knjižnice, kjer so poslušali pravljico, zgodbic in pravljic pa so bili deležni tudi otroci iz Vrtca Bukovica in učenci nižjih razredov Osnovne šole Renče.

Po 41 letih neprekinjenega delovanja podružnične knjižnice Renče smo dočakali prostorsko razširitev in odprtje prenovljene, sijoče, lepe knjižnice.

Dragi bralke in bralci, obiščite nas še pogosteje in v še večjem številu. Dobrodošli.

 Julka Gorjan

Izpolnile so se mi sanje delati s knjigami

Že od nekdaj obožujem knjige in branje. Eden najlepših spominov iz mojega otroštva je, ko me je tata peljal v goriško knjižnico, ki je takrat domovala na Bevkovem trgu nasproti takratne Trgovske hiše. V primerjavi z današnjo je bila zelo majhna, ampak meni se je zdela ogromna. Postala sem članica, dobila kartonasto knjižico in si izposodila prvo knjigo – Deklica Delfina in lisica zvitorepka. Od takrat sem vanjo

verigo in si podajali knjige iz rok v roke. V novih prostorih so bile knjižničarke iz centralne knjižnice, ki so knjige pravilno razporedile po oddelkih in policah. Odprtje te nove knjižnice je bilo junija 2006. Izposoje so prevzele knjižničarke iz centralne knjižnice. Ker pa ljubezen do knjig, knjižničarstva in predvsem bralcev ni usahnila, sem Julka Gorjan osebno kot zadnja prostovoljka hodila ob sredah za dve uri podaljševati izposojevalni čas. V centralni knjižnici so se odločili, da me naučijo računalniškega vodenja izposoje in tako sem leta 2007 to delo v celoti sprejela.

V vsem tem času se je videlo, kako se s povečanjem knjižničnega gradiva povečuje tudi število bralcev, saj jih je bilo v zadnjem času med 35 do 50 tedensko. Nemajhna

redno zahajala, začarale so me police, polne knjig, ki so med svojimi platnicami skrivale tisoče zgodb in skrivnosti. Občudovala sem tudi delo knjižničark – takrat je imela vsaka knjiga kartonček in je bilo potrebno vsako izposoje ročno vnašati nanj in na izkaznico. To mi je bilo tako všeč. Priložnost, da delo v njej pobliže spoznam, se mi je ponudila v srednji šoli, kjer sem za štirinajstdnevno prakso izbrala prav knjižnico. Prijazne knjižničarke so mi predstavile dela in organizacijo knjižničnega gradiva. Res sem uživala. Ta znanja sem kasneje z veseljem uporabila v renški knjižnici, ko sem se priključila skupini renških žensk, ki so izmenično opravljale delo knjižničark. Ne spomnim se več, kako sem prišla v to družbo, a bilo mi je neznansko lepo. Sanje, da bi delala s knjigami, so se mi izpolnile. Spominjam se, da je bila odprta enkrat tedensko, ob petkih. V majhni sobici nad gostilno v Renčah, s škripajočim podom. Obiskovali so jo v glavnem stalni gostje – nekateri od teh so bili bralni navdušenci, poleg teh predvsem otroci in učenci, ki so potrebovali knjige za domače branje. Med nami knjižničarkami pa so se stkale prijetne prijateljske vezi, nekatere so se ohranile še do današnjih dni. V zelo lepem spominu so mi tudi naša občasna druženja izven knjižnice. Spomnim se večerje v Gostilni Lojze v Dornberku in izleta v Ljubljano s turističnim vodenjem. Uživala sem v družbi tovarišice Vere, Julke, Emice, Lade ... vpijala pripovedi o njihovih življenjskih izkušnjah in njihove modrosti ter se predvsem veliko nasmejala. Ko neprofesionalci nismo več mogli delati v knjižnici, sem bila kar žalostna. Knjižnice, tudi renško, z veseljem redno obiskujem še naprej. In priznam, še zdaj me velikokrat zamika, da bi se preselila na drugo stran pulta. No, vsaj knjige in lepi spomini so še vedno tu. Pridite v knjižnico, izberite si knjigo, ki vam bo razkrila svojo zgodbo, skrivnost, modrost. Za vsakega se najde prava. Prepričana sem. ●

 Maja Pahor
 Matjaž Bizjak

Življenje kot poklic

V teh dneh se naši devetošolci odločajo za vpis v srednje šole. Spremljam njihova razmišljanja, način pridobivanja in sprejemanja informacij, zavzetost, strahove, neodločnost, brezbržnost, pričakovanja, da bodo odločili drugi, beg pred odločitvami in zatiskanje oči pred zahtevami življenja. Ko je odločitev sprejeta, morajo izpolniti obrazec za vpis v srednjo šolo.

Naše življenje je polno obrazcev, kot da živimo dvojno življenje, eno v papirjih, eno v resničnem svetu. Skoraj vsak obrazec se začne z imenom in priimkom. S tem, ko ga izpolnimo, smo vključeni v seznam. Tudi to je naša realnost. Se kdaj vprašate, v koliko seznamih ste vpisani na delovnem mestu, v privatnem življenju, društvih, klubih, organizacijah, strankah, na volilnih seznamih, matičnem uradu, seznamih v tiskanih obrazcih ali v virtualnem svetu, kjer niti ne moremo preveriti, katere naše podatke nosijo in si jih neznanci podajajo brez naše vednosti. Če smo v tiskanih obrazcih in seznamih še ljudje z imenom in priimkom, smo v virtualnem svetu samo še sled zaporedja električnega signala plus (+) in minus (-). Tako namreč poteka zapis v digitalni – računalniški – virtualni obliki.

Na svoji poklicni poti, predvsem na delovnem mestu ravnatelja, sem sprejel, podpisal in oddal številne obrazce in sezname. Verjetno bi jih bilo za nekaj kontejnerjev.

Estera Prinčič

Vsi ti sezname nosijo edinstvene življenjske zgodbe, ki so našemu planetu vtisnile neizbrisani pečat. Vsak posameznik je bil poklican v življenje z razlogom, ki ga mora na svoji življenjski poti vedno znova odkrivati, tako kot se devetošolci, ki se še sedaj odločajo za odgovor na klic, odločajo za svoj poklic.

Poklic se začne takrat, ko me nekdo pokliče v življenje. Po naravnem zakonu je to konkretizacija ljubezni med očetom in materjo, klic iz nezavednega v človeško bitje, ki se zaveda svojega obstoja in zmore slediti klicu.

Mislil sem že, da sem v tem času, ko se moja poklicna pot nagiba h koncu, spoznal vse svetle in temne plati ravnateljstva. Tiho sem upal, da bo zaključek le dopolnitev pridobljenih izkušenj in se bo ta del moje poti zaključil umirjeno po ustaljenih tirnicah. Očitno je bilo že takrat, ko sem bil poklican v življenje, določeno, da zame ni umirjenih poti in enostavnih rešitev. Težava, ki nam je prekrizala veliko načrtov in vplivala na veliko odločitev, je prišla v obliki komaj 50 nanometrov velikega virusa (1 nanometer je milijardinka metra). Ta virus neznatne velikosti je zarezal globoke sledi v naše življenjske poti.

Ko smo se z njim soočali v prvih dneh in prvih mesecih epidemije, smo reagirali zelo različno, a po podobnih vzorcih, kot se za svoj poklic v teh dneh odločajo naši devetošolci. Prisotni so bili strah, neodločnost, brezbržnost, čakanje, kaj bodo naredili drugi, beg predvsem v zanikanje, zatiskanje oči pred resnostjo in nevarnostjo, pričakovanja rešitev od zunaj .... Očitno se ljudje v odločilnih trenutkih za obstoj odzivamo po nekih naravnih zakonitostih in vzorcih, ne glede na problem, s katerim se soočamo.

Takrat je bilo potrebno v zelo kratkem času sprejeti številne odločitve in odgovorjati na vprašanja, na katera nihče ni

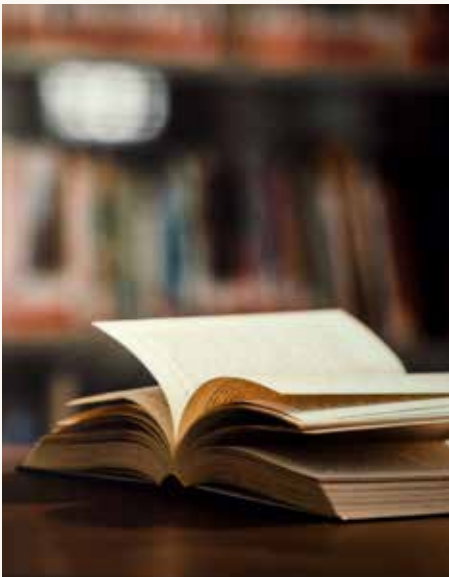
imel odgovora. Moje življenjsko načelo, »rešitev obstaja, tudi če je še ne vidim«, je tokrat prišlo do izraza. V treh dneh smo morali preiti iz pouka v razredu v pouk na daljavo. Čeprav gre v obeh primerih za poučevanje, je med njima zelo velika razlika. To je približno tako, kot če bi iskal skriti zaklad z učenci na terenu z zemljevidom v roki, ali pa bi jih usmerjal in jim dajal navodila na daljavo, ne da bi videl, kje so ali kaj počnejo. Pripeljati jih do cilja, to je bila v tem trenutku naša naloga, a nismo imeli otrok pred seboj, nismo vedeli, katerim ciljem naj sledimo. V rokah smo imeli le učni načrt, ki ni prilagojen za delo na daljavo. Tako učenci kot učitelji niso imeli doma ustreznih povezav niti računalnikov za delo na daljavo. Poleg organizacije pouka in priprave ustreznih navodil za učitelje je bilo potrebno tudi zakonsko formalno urediti delo od doma za učitelje, delavce vrtca pa čakanje na delo. Poleg vsega še gora administracije.

Izposodili smo vse prenosne računalnike, ki smo jih imeli na šoli, nakupili nove, čeprav se jih ni dalo kupiti nikjer. **Civilna zaščita** nam je pomagala razvoziti računalnike na domove. Na POŠ Bukovica smo skupaj s Civilno zaščito šivali in prali maske, ki jih ni bilo moč kupiti nikjer. V

nekaj dneh smo se morali naučiti uporabljati videokonference za komunikacijo med strokovnimi delavci. Na vsakem koraku smo se srečevali z novimi problemi. Obdobje je bilo izredno dinamično in izjemno naporno. Do konca šolskega leta smo se naučili delati na daljavo in šolsko leto v okrnjeni obliki pripeljati do te faze, da smo lahko preverili znanje učencev, zaključili ocene in izdali spričevala. Pregledali smo, kateri deli učnega načrta so ostali neobdelani, in jih umestili v načrt dela za naslednje šolsko leto.

Šolsko leto 2020/21 smo začeli pogumno, opremljeni z novimi znanji in računalniško tehnologijo. Z novim zaprtjem šole v oktobru pa smo naleteli na nova vprašanja in se morali znova učiti in prilagajati situaciji, ki jo je prinesel novi val. Prebrodili smo tudi to in tudi to šolsko leto spravili pod streho.

Tudi šolsko leto 2021/22 nam ni dovolilo niti trenutka predaha. Poleg različnih modelov pouka v vseh variantah smo se soočili s samotestiranjem, ugotavljanjem visokorizičnih stikov, napotitvami v karanteno, jezo in odpori nekaterih staršev, celo grožnjami, prežati smo morali na izpolnjevanje PCT pogojev, se redno srečevati z inšpekcijami, pouk in dejavnosti smo izvajali v mehurčkih ob upoštevanju vseh ukrepov in morali verjeti, da delujejo, srečevali smo se z neresnostjo in neodgovornostjo posameznikov na eni strani, pa tudi s pretirano skrbjo na drugi. Naloga ravnatelja, odgovornost in skrb pa so bile tudi, da sistem deluje v celoti in da se nam ne izgubi niti en član naše skupnosti.

V vsem tem času so se otroci naučili aktivno slediti pouku in opravljati šolske obveznosti na daljavo, upoštevati ukrepe in navodila za preprečevanje širjenja virusa, samotestiranje, spoznali so pasti interneta, občutili, kaj pomeni socialna izolacija, učili so se soodgovornosti za zdravje, skrbi za sočloveka, strpnosti, premagovanja krize in čustvenih stisk, naučili so se, da nam drugi ne morejo pomagati, če sami nismo pripravljeni narediti nič zase, spoznali, kako ranljivi smo in kako soodvisni drug od drugega. Res, da je to vedno sestavni del življenja, a v času te krize je bil tak način dela pogoj za preživetje. Šlo je zares. To ni življenje kot igra, ni virtualni svet, kjer mrtvi oživijo in nadaljujejo igro, ni kriza tam daleč. To je življenje tukaj in zdaj. Lahko se sezimo, protestiramo, si zatiskamo oči, a to ni odgovor na krizo. To ni ustrezen način v trenutku, ko moramo sprejemati pomembne odločitve. Rešitev krize ni v tem, da poskušamo

Helena Kenda

naravne zakone prilagoditi sebi, ampak da se mi podredimo naravnim zakonitostim. Iskanje poti, kako uravnati življenje po zakonih narave, je odgovor na klic, ki nam ga ves čas pošilja življenje. Kliče nas po imenu in priimku. To je naš poklic, brez seznamov in obrazcev. Smo samo mi in nihče tega ne more storiti namesto nas. Vse ostalo so le načini preživetja, ki se posamezniku bolj ali manj posrečijo in ga osrečijo, ali pustijo praznega, razočaranega, izločenega.

Hvala vsem, ki vestno opravljate poklic starša, učitelja, svetovalca, sopotnika, hvala vsem, ki pomagate graditi skupnost in nam vsem vlivate optimizem.

Ja, vedno obstaja rešitev, tudi če je še ne vidimo. Iščimo jo in jo bomo našli. ●

 Ravnatelj OŠ Renče Bogomir Furlan
 Osebni arhiv

Zahvala

Otroci in osebje **Vrtca Zvezdica** na Vogrskem se **Občini Renče-Vogrsko** zahvaljujemo za donacijo. Poganjavčke in skiroje dnevno uporabljamo in s tem pridobivamo spretnostne veščine.

Hvala.

Strokovni delavci Vrtca Zvezdica: Mojca Cej, Primož Barle, Matejka Kandus, Jakob Petrovčič, Tina Nikolavčič.

Reka Vipava nekoč in danes

Skupina **Oblački** iz **Vrtca Renče** je v šolskem letu 2021/22 vključena v projekt Turizem in vrtec. V sklopu projekta so otroci najprej spoznavali vodo in njen pomen. Kakšna je voda? Zakaj jo potrebujemo? Kje vse najdemo/vidimo vodo? Kako voda nastane? Vodo so opazovali, vohali, poskusili. Spoznavali so, zakaj je voda pomembna in kdaj nam lahko škoduje. Z zanimanjem so spoznavali tudi, kako voda v naravi kroži.

Večkrat smo se sprehodili do reke Vipave in jo opazovali. Otroci so pripovedovali o svojih izkušnjah, ki jih imajo z reko Vipavo.

Mojca Hvala

Nekdo je lovil ribe, nekdo je opazoval ljudi, ki so se vozili s supom. Povedali so, da je modre, zelene barve, da teče. Pogovarjali so se, kako bi bilo, če bi šli v reko plavat. Med opazovanjem so opazili tudi mlin in oba mostova, ki vodita čez reko Vipavo. Mostova so otroci v vrtcu tudi narisali. V vodo smo metali kamenčke in razmišljali, kako bi jo prečkali, če ne bi bilo mostu. Razmišljali so: »Tukaj po potki, okoli po cesti, s čolnom, z jadrnico ...«

Pogovor smo navezali tudi na to, kaj vse lahko počnemo na reki Vipavi danes in kaj vse so lahko počeli nekoč naši starši, dedki, babice. Kot rezultat naših pogovorov in opazovanj je nastala zgibanka *Reka Vipava nekoč in danes*. •

Nina Furlan Balič
 Arhiv Vrtec Renče

REKA VIPAVA NEKOČ

Nekoč so reko Vipavo koristili za:

- kopanje
- ribolov
- poganjanje mlina
- namakanje polj in sadovnjakov
- igranje vaterpola
- pranje perila

KOPANJE

RIBOLOV

POGANJANJE MLINA

VATERPOLO

PRANJE PERILA

NAMAKANJE

REKA VIPAVA DANES

Danes reko Vipavo koristimo za:

- supanje
- potapljanje
- ribolov
- namakanje polj in sadovnjakov
- tradicionalni božični potop
- kopanje

SUPANJE

POTAPLJANJE

BOŽIČNI POTOP

RIBOLOV

NAMAKANJE

KOPANJE

otroci skupine Oblački, januar 2022

Potujmo po špansko

V okviru razširjenega programa v šolskem letu 2021/22 na **OŠ Renče** ponujamo dejavnosti, kjer imajo učenci možnost poglobljanja znanja na več področjih. V ta sklop sodijo tudi ure dejavnosti Potujmo po špansko, v katero so prostovoljno vključeni učenci od 6. do 9. razreda. Pri tej dejavnosti se učenci lahko seznanijo z osnovami španskega jezika in kulture, spoznavajo države, kjer je španščina uradni jezik, in tako pridobivajo znanje o državah, ki so Slovincem geografsko močno oddaljene.

V decembru smo na šolo povabili potomca Slovencev iz Argentine. Njegovo ime je **Juan Pablo Viglione**, živi v mestu Rio Cuarto, na jugu argentinske province Córdoba.

Ker je na svoje slovenske korenine zelo ponosen, je povabilo z veseljem sprejel in našim učencem predstavil Argentino in druge države Južne Amerike.

Učenci so se gostu v španščini predstavili in mu povedali nekaj povedi o sebi, pomerili so se v kvizu, kjer so ustrezno umeščali države Južne Amerike v nemi zemljevid, gostu so z zanimanjem prisluhnili in mu zastavili številna vprašanja, saj nam je večina dežel južne poloble na drugi strani Atlantskega oceana povsem neznanih. Spoznali so številne kulturne in jezikovne zanimivosti posamezne države. Uro smo

preživeli v jezikovno in kulturno bogatem slovensko-argentinskem duhu. Učenci so predlagali, da bi na šoli gostili več obiskov iz daljnih dežel. •

in Tamara Konič

Tečaj slovenskega jezika za tujce

V letošnjem šolskem letu sem na pobudo psihologinje Osnovne šole Renče **Branke Pregelj Arčon** pričela s poučevanjem slovenščine za tujce. Sprva so prišle mame treh otrok, ki obiskujejo šolo ali vrtec v Renčah, sedaj nas je deset in število udeleženk, ki redno obiskujejo tečaj, še raste.

Do uvedbe preventivnih ukrepov zaradi epidemije je tečaj potekal popoldan v šoli. A epidemija je vrata šole zaprla in treba je bilo poiskati rešitev za nadaljnja srečanja. **Krajevna skupnost Renče** se je prijazno in takoj odzvala pobudi Branke in omogočila nadaljevanje tečaja v njihovih prostorih.

Sedaj poteka pouk v dopoldanskem času dvakrat na teden po dve uri. Moje učenke so zelo aktivne in pridne. Stare so od 22 do 61 let. Vse se zelo trudijo. Tiste, ki imajo nekaj predznanja, so prevajalke. Pri delu si pomagamo tudi z angleščino in italijanščino, saj imajo tečajnice izkušnje z življenjem in jeziki iz različnih držav okoli nas. Poudarek dajemo predvsem pogovoru in igri vlog. Se pa zelo hitro znajdemo v pasteh slovnice, ki je v slovenščini zelo težka in potrebuje veliko vaje. Seveda ob tem prihaja tudi do zelo smešnih situacij, kar naše druženje popestri z veliko smeha in dobre volje.

Trenutno znamo predstaviti sebe, družino, povemo, kaj rade jemo, kuhamo, kako smo oblečene, vadimo pogovor v trgovini, šoli, restavraciji, pri zdravniku ... Poleg jezika spoznavamo tudi slovenske običaje in

navade ter običaje in navade narodov, iz katerih izvirajo naše tečajnice. Posladkamo se s slovenskimi piškoti in si obliznemo prste, ko jemo albansko flijo ...

V poklicni karieri sem poučevala polnih 40 let. A ta tečaj je zame popolnoma drugačen, nov izziv. Ob tem so mi nasmejani obrazi učenek ter redna in številčna udeležba res v veliko veselje.

V imenu vseh, ki sooblikujemo srečanja, se zahvaljujem za razumevanje in podporo **Osnovni šoli Renče**, Krajevni skupnosti Renče in **Medobčinskemu društvu prijateljev mladine za Goriško**. •

Zvonka Nose
 Arhiv OŠ Renče

Vabljeni na pot ob reki Vipavi z zemljevidom v roki

V lokalnih TIC-ih od Vipave do Nove Gorice lahko od začetka marca dalje najdete poučen zemljevid, ki je nastal v okviru novo vzpostavljene tematske učne poti ob reki Vipavi. Zemljevid je prava poslastica predvsem za najmlajše, saj živalski in rastlinski svet prikazuje na zanimiv in interaktiven način.

Čudoviti in že skoraj pomladni topli sončni dnevi so kot nalašč za potep v naravi. Enega takšnih potepov lahko pričnete tudi v Vipavi oziroma Mirnu, kjer se omenjena učna pot

prične, ter se na njem malce bolj podrobno seznanite s prebivalci, ki jih boste morebiti na poti srečali. Ob tem vam bo v pomoč slikoviti zemljevid, ki pripoveduje zgodbo predvsem o tistih že izginjajočih živalih našega okolja, na katere ste morda že pozabili ali pa zanje sploh še niste slišali. Zgibanka tako na eni strani te skorajda nevidne

prebivalce umešča v njim najbolj značilne kraje, na drugi strani pa opisuje njihove glavne lastnosti. Prve informacije o zanimivih prebivalcih okolice reke Vipave in posegih, s katerimi se je v okviru evropskega projekta VIPava izboljšalo njihov življenjski prostor, boste tako lahko našli na tem zemljevidu, s podrobnostmi obrečnega pa

se boste nato lahko seznanili neposredno na poti, kjer vam bodo poleg zemljevida v pomoč tudi informativne table in spletna aplikacija s povezavami do še več vsebin.

V projektu VIPava sodeluje tudi Občina Renče-Vogrsko, ki je v letu 2021 preko projekta pridobila sredstva za postavljeno ptičjo opazovalnico v Glinokopu Renče in zaključila investicijo povezovalne poti do ptičje opazovalnice. •

 Občinska uprava
 Matjaž Bizjak

VIPava

Helena Petrovčič

Hema Jakin

B VIDRA

Vidra (*Lutra lutra*) je na območju doline Vipave izjemno redka vrsta, zaradi majhnega števila zgodovinskih podatkov pa je celo veljala, da tu ni prisotna. S popisovanjem njenih sledi v zadnjih dveh letih smo ugotovili, da je na tem območju prisotna celo leto, v preteklosti pa je bila najvejetneje prežeta zaradi redkosti in nočnega načina življenja. Njen habitat smo na Vipavskem izboljšali z izgradnjo stranskega rokava pri kraju Dolenje ter sanacijo vtoka v rokav Mlinsčica za Novakov mlin. V rokavih se je vzpostavil stalen pretok vode, s sanacijo zgoraj omejenih za vodne organizme neprenehanih pragov pa se je v zgornjem toku reke Vipave poenotil vodni prostor in tako izboljšalo hidrauliško stanje za vse vrste, povezane s prehranjevalnim krogom vidre.

C SONARAVNA UREDITEV STRANSKEGA ROKAVA VIPAVE PRI DOLENJAH

V preteklosti je imela Vipava vse značilnosti nižinskih rek – obilo meandrov, stranskih rokavov in prodnih otkov. Danes je tovrstno podoba reke mogoče občudovati le še na avstro-ogrskih zemljevidih. Od tistih časov je bila Vipava namreč večkrat regulirana, zadnjič v 80. letih 20. stoletja. Tekom regulacij se je struga izravnila, njene brežine obložilo s kamnom, večino nekdanjih otkovov pa zasušlo z zemljo. S tem se je naravi povzročilo veliko škode, spremenila pa se je tudi sama podoba doline. Z izgradnjo stranskega rokava na območju nekdanjega otkova Vipave pri Dolenjih se je smatno in premišljeno obogatilo tamkajšnje habitate, ki so značilni za območje reke s šibkejšim tokom. Izboljšanju habitatov v Vipavski dolini pa bodo boturovali posegi v še enem starem meandru, na območju kraja Brje se je namreč prav tako uredilo že obstoječi stranski rokav, kjer prebiva še ena očem največkrat skrita žival – laška žaba.

D LAŠKA ŽABA

Laška žaba (*Rana lessonae*) je endemit širše Poudske nižine in je ena najbolj omejenih vrst dvoživk v Evropi. V Vipavski dolini živijo njene najbolj zdrave populacije nasploh, zato je ohranjanje njihovega ugodnega stanja pri nas bistveno za obstanek vrste. Najbolj jo ogroža uničevanje naravnih gozdnih vodotokov in gozdnih sestojev ob njih. Njen habitat smo skušali izboljšati z vzpostavitvijo novih mlak za odrasčanje žabjih ličink (gaglavcev) in s sonaravno obnovo rokava pri vasi Brje.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Koordinator: Izolana in zadržala: Občina Ajdovščina • **Uredilca:** Občina Ajdovščina • **Besedilca:** Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Zavod za ribištvo Slovenije in Društvo za opazovanje in proučevanje pite, Slovenije • **Ilustracije:** Tea Goljevšček • **Oblikovanje in priprava za tisk:** Tea Goljevšček za DSSJS • **Nakladar:** 5000 • **september 2021**

Naložba sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Občina Miren - Kostanjevica

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

Vipavska dolina

DOSTOP DO
SPLETNE
APLIKACIJE

UČNA OB REK

H

ptičja opazovalnica

Siva gos

močvirna sklednica

F

hrbski šk

G

Miren

Volčja Draga

mrtvica
Zaloški bajer

7

Bukovica

8

Bilje

9

Prvačina

J

10

Renče

Dornberk

Saksid

6

BODIMO
OBZIRNI
OBISKOVALCI

K

rogač

laška žaba

A POT KI VIPAVI

črnočeli srakoper

E

I

strašniččin mravljiščar

brjanec

5

Velike Žablje

stranski rokav

4

3

Brje

C

Dolenje

2

Vipava

1

prehod za ribe

B

vidra

D

A

DRAGI BRALCI ZEMLJEVIDA!

S pomočjo zemljevida, ki se nahaja pred vami, vas vabimo na pot ob reki Vipavi od njenega izvira v Arčuju Vipava do Mikra oziroma v obratni smeri. Na njej boste lahko občudovali lepote narave s poučarstvom na ograjenih rastlinstvih in živalskih vrstah, ki preživijo na območju reke Vipave. Pre informacije o zanimivih prebivalcih okolice reke Vipave in posejeh, s katerimi smo izboljšali njihov živiljski prostor, boste lahko našli na tem zemljevidu. S področnostmi obrečnega življenja pa se boste lahko seznanili neposredno na poti. Ker vam bodo v pomoč informativne tabele in spletna aplikacija.

PA SREČNO POTI!

A SANACIJA ŠTIRIH NEPREHODNIH PREGRAD V ZGORNJEM TOKU VIPAVE

Umetstven neprehodnih pregrad v strugo reke ima negativen vpliv na raznočevanje in prehranjevanje rib, kar privede do zmanjšanja njihove številčnosti. Pri gradnji novih pregradnih objektov se je začelo pričelo umeščati prehode za ribe. Pri visokih pregradah in jezovih se ob strani navadno zgradi t. i. 'rijlo Stevo' - vijugast prehod z zmanjšanim naklonom, ki ribam omogoča prehajanje mimo ovire. Pri nižjih pregradah pa so v uporabi tudi drča ali pa se pregrada nadomesti s serijo nižjih progov, med katerimi so vmesne pogolbnice. Ker si riba pri prehajanju lahko spočije. V okviru Projekta Vipava smo na tak način preoblikovali štiri že obstoječe pregrade v zgornjem toku Vipave in s tem trajno zagotovili prehodnost in ustvarili nove mikrohabitete za vodne vrste, vključujoč tudi vidra.

E ČRNOČELI SRAKOPER

Črnočeli srakopar (*Lanius minor*) je v Sloveniji izredno redka in ogrožena ptica petka. Pionir je mnogice najt v zgornjem delu Vipavske doline. Ker v polnem času gnezdi v topilih in Alfijskem polju, na tem območju se je zadržilo večje število dreves in postavilo preže, s čimer se je trajno izboljšalo lovne pogoje črnočelnemu srakoparu in drugim ogroženim vrstam ptic, ki so pomembne zato, ker se prehranjujejo s kmetijskimi škodljivimi živalmi, predvsem večjimi žuželkami.

F HRIBSKI ŠKRJANEC

S pomočjo naših bogicami na Alfijskem lahko predusm spomlati žititroj zlasti smo značilno melodično oglašanje drobne ptice, ki ga nekdo tolkole: »U-lu-lu-lu-lu...«. V Sloveniji je hribski škrijanec (*Lullula arborum*) sicer prebivalec polodržnih pokrajin, v katerih se prepletajo nizka, redka travna, veliki delež gohli ta za prehranjevanje, predelji z višjo in gostejšo vegetacijo za gnezdenje ter posamezna drevesa, grmi in druge podobne strukture, ki so primerne za peje. Visto na Vipavskem ogroža zatlačanje živiljskega prostora, zato se je z namenom ohraniti vrste delno odstranilo lesno zarastl na robu Trnovskega gozda.

G MOČVIRSKA SKLEDNICA

Močvirska sklednica (*Fingus batracris*) je naša edina avtohtona sladkovodna želva, ki je bila nekoč pogosta, v zadnjih desetletjih pa je zaradi izginjanja močvirš ter naraščanja števila tujevrstnih želv v naravi njena številčnost močno upadla. Tujevrstne želve v naravo izpuščajo njihovi lastniki, ki se jih navadno in se ne zavedajo, da te želve v naravi povzročajo velike škoditve. Ker zasedajo isto okolje in so bolj agresivne, so glavni tehneec domorodnim želvam. Močvirski sklednici lahko pomagamo s preprečevanjem izpostavljenosti želv v ohranjenem mlaki in jezerc z naravnimi, zaraščanimi bregovi ter z zagotavljanjem mira na teh območjih.

H SIVA GOS IN RENŠKI GLINOKOPI

Renški glinokopi se nahajajo v spodnjem toku reke Vipave in spadajo med eno izmed biotsko prestejših območij. Po prehranjanju delovanja Goiških opelkarn v letu 2009 je bilo območje prepuščeno naravnim procesom, zato se je tu ustvaril bogat nadomestni habitat, ki so ga zaradi edinstvenih pogojev naselile različne vrste ptic, dvoživk, plazilcev in nevretenčarjev. Ena od takšnih vrst je tudi naša zelo redka gvezdika in prednica domače gosi - siva gos (*Anser anser*), ki je v letu 2007 v Sloveniji prvič gnezdila ravno na območju Renških glinokopov. Sedaj jo bomo lahko na območju glinokopov opazovali z nove ptičje opazovalnice, najdlže pa jo bomo ujeli v črni selivce, spomlati in poletu.

I STRAŠNIČIN MRAVLJIŠČAR

Strušničin mravljščar (*Prengrus telicus*) se lahko razmnožuje le na vlažnih, negojenih, pozno košenih travnikih, na katerih je prisotna zdravilna strušnica. Njegova razvojna pot se prične, ko samica te vrste položi jajčeca na cvet zdravilne strušnice. Tam se jajčeca in mlade gosence razvijajo nekaj tednov in se hranijo z razvijajočimi se semeni. Zatem se spustijo na tla, kjer jih morajo najti mravljedeke (*Mymra sp.*). Zaradi njihovega vonja jih prepoznajo kot svoje izgubljene ličinke in odnesejo v mravljšče, kjer se gosence hranijo z znanom mravljem ob začetku poletja se gosence zabuhajo in ob prehodni v odraslega metulja izgubijo svoj varovadni vonj, tedaj morajo čim prej iz mravljšča, saj mravlj htro prepoznajo vsiljive...

J MRTVICA ZALOŠKI BAJER

Zaloški bajer predstavlja ostnate stare struge Vipave in eno najlepše ohranjenih mrtvic ob reki. Mrtvica nastane na okljuku reke, ko se glavna struga naravno izruva in vrh okljuka odreže. Tako ob reki nastane sledje vodno telo, ki je z matično strugo povezano le še ob visokih pretokih vode. Gospodarstvo so mrtvice nezanimive, kljub temu pa se jih danes zaradi njihove izjemne ekološke pestrosti trudimo ohraniti. Tudi v zidušen bujstvu je najti prisan nabor flore in faune: tu se najvulgijajo redkejšje in zavarovane rastline, med živalmi pa nas lahko presenečijo čajlje, poniki in druge ptice, dvoživke, plazilci ter raznoliki hakijski pastirji, ki si med gostim rastlinjem iščejo hrano in zavetje. Mrtvica lahko pomagamo tako da jo ohranjamo v čim bolj naravnem stanju. Pri obisku bodimo kar se da tihi in občirni, ne nadržujemo cvečja in ne hodimo po mokrotnih površinah, psi pa naj bodo ves čas na povodcu.

K ROGAČ

Rogač (*Lucanus cervus*) je z dolžino do 7 cm največji evropski hnošč. Poleg velikosti našo pozornost pritegnejo značilni izrastki na čeljustih samčkov, ki spominjajo na rogovje. Prav po teh je vrsta tudi dobila ime. Samci jih uporabljajo v bojih med seboj in za razkazovanje pred samicami. Tega velikega hnoščca ogroža intenzivno gospodarnenje z gozdovi in z njim povezano upadanje količine odmrlega lesa. Za izboljšanje njegovega habitata smo na izbranih površinah iz posrkanega ter odmrlega lesa izdelali skladovnice, ki bodo v prihodnjih desetletjih služile kot dom rogačevim ličinkam, ki se preden poletijo v odraslo življenje, kar do 6 let razvijajo v trohnečem lesu listavcev.

Če ne bomo brali, ne bomo obstali, bi se strinjal tudi Primož Trubar

Izsledki ankete o branju med učenci od 4. do 9. razreda na OŠ Renče

Že nekaj časa opažamo, da mladi premalo berejo. Na šoli smo želeli z anketo v decembru ugotoviti, kakšne so bralne navade med našimi bralci. Zanimali so nas njihov odnos do branja, zakaj (ne) berejo, ob katerih priložnostih in po katerih vrstah besedil posegajo ter drugi dejavniki, povezani z branjem. Na spletno anketo je odgovorilo 188 učencev od 4. do 9. razreda.

Spodbuden je podatek, da je kar 63 % učencev zapisalo, da radi oziroma zelo radi berejo. Kljub vsemu pa ne smemo prezreti dejstva, da je 37 % učencev navedlo, da berejo le, ko je nujno, ker jim naročijo starši ali pa sploh ne berejo.

Naši učenci berejo predvsem zaradi razvedrila in učenja, pomembno mesto pa ima tudi bralna značka. Žanri, po katerih naši učenci najraje posegajo, so kriminalke, grozljivke, humorne zgodbe, vsakdanje in pustolovske zgodbe in stripi, manj pa si učenci izbirajo poezijo.

Odgovori naših učencev so nas opozorili, da bo v prihodnje potrebno posebno pozornost nameniti učencem, ki so večkrat izbrali odgovor »ne berem« (6–9 %). Kot razlog navajajo, da se jim ne da in da jim je branje dolgočasno in mučno.

Zanimalo nas je tudi, kaj oziroma kdo vpliva na izbor gradiva, ki ga učenci berejo. Velika večina učencev je navedla, da knjige izbirajo samostojno, precej učencev odgovarja, da izbor opravijo po nasvetu učiteljev in knjižničark, na tretjem mestu pa so družina in prijatelji. Ugotovljamo, da nekaj učencev spremlja tudi knjižne novosti v medijih, kar vpliva na njihov izbor naslovov.

Na vprašanje, kaj bi jih bolj pritegnilo v šolski knjižnici, je največ učencev odgovorilo, da si želijo več zanimivih knjig na knjižnih policah. Učenci so pozorni na predstavljene knjižne novosti, vseh so jim pogovori o knjigah, knjižni kvizi in uganke, želijo si tudi srečanj s pisatelji in pesniki. Učenci knjižnico zelo radi obiskujejo. Všeč jim je urejen prostor in mir, radi se odma-

knejo od učnih obveznosti, knjižnica pa je zanje tudi prostor za učenje.

Na vprašanje, kako pogosto naši učenci berejo, je 46 % odgovorilo, da berejo vsak oziroma skoraj vsak dan. Kljub vsemu pa je učencev, ki nikoli ali le občasno berejo, kar 30 %. Najpogosteje učenci berejo zvečer, sledi čas med počitnicami in ob koncih tedna.

Učenci so zapisali, da v veliki večini berejo tiho, ker jim je lažje in hitrejše, glasno branje pa izpostavljajo le ob učenju, nekateri v družini, kadar berejo mlajšim otrokom. Pomen glasnega branja učitelji na tem mestu posebej poudarjamo, saj vpliva na jasno artikulacijo, zbranost pri branju in izboljšuje bralno tehniko.

Učenci so odgovarjali tudi na vprašanje glede bralnih navad njihovih staršev. Kar polovica učencev opaža, da njihovi starši berejo le občasno, tretjina vprašanih navaja, da starši pogosto berejo, opazen je podatek, da starši nekaterih otrok nikoli ne berejo.

O knjigah se učenci radi pogovarjajo, največkrat s starši, velikokrat pa tudi z vrstniki in učitelji. Otrokom so v spominu ostale zgodbe in pravljice iz otroštva, čeprav ne moremo mimo podatka, da se kar nekaj otrok ne spomni nobenega naslova.

Učenci so razmišljali tudi, kako popularizirati branje, in dobili smo nekaj zanimivih odgovorov. Učenci bi:

- pripravili sezname zanimivih knjig
- drug drugemu brali lepe zgodbe
- izbrali knjige o vsakdanjih temah
- predlagali knjige, v katerih nastopajo otroci njihove starosti
- drug drugemu povedali, da so knjige nekaj krasnega in ko enkrat padeš noter, ni konca
- priporočali svoje knjige
- se pogovarjali o knjigah
- si povedali zanimive dele zgodbe
- poudarili, da je branje edini način za ohranjanje slovenskega jezika, nove generacije nimajo več besednega zaklada, ne znajo se izražati, kar se kaže v besedah »ammm, pač, in ja ...«

Ob analizi odgovorov smo prišli do zaključka, da sama statistika ni pokazala zelo zaskrbljujočega stanja, ki pa ga učitelji

in knjižničarke kljub temu med otroki zaznavamo. Problem se nam zdi hitro in nepoglobljeno branje, slaba tehnika branja, razumevanje prebranega, slabša samopodoba o lastnem branju. Slabše bralne spretnosti so učencem velika ovira pri pridobivanju znanja, posledično so učni rezultati nižji.

Učenci danes posegajo po veliko lažji literaturi v primerjavi z bralci izpred let. Pojavlja se nam vprašanje, zakaj je tako.

Ingrid Ožbot

Če so pred leti povprečno sposobni bralci prebirali Karla Maya, Julesa Verna, Marka Twaina, Ericha Kästnerja, Josipa Vandota, Antona Ingoliča ... današnjim bralcem velikokrat pomenijo težavo pri branju strnjeno in obseg besedila, velikost pisave, pomanjkanje ilustracij. Zvrst oziroma prenizka zahtevnost izbranega besedila učencem ne nudi dovolj bogatega in raznolikega besedišča, zato je otroke potrebno usmerjati tudi v bolj zahtevno literaturo. Že z lastnim zgledom, motivacijo v družini, pogovori, obiski knjižnic lahko otroke spodbudimo k branju, obenem pa z njimi najdemo zanimive teme za razgovor in jih odmaknemo od danes prepogosto uporabljenih tehnoloških medijev.

Na vseh nas – starših, učiteljih, knjižničarjih – je, da otrokom priskrbimo bralno popotnico za življenje in jim – s preoblikovanimi mislimi Primoža Trubarja – omogočimo, da bomo obstali. ●

 Katja Černe in Mojca Saksida

Državno prvenstvo v skokih na mali prožni ponjavi

V soboto, 11. februarja, smo se Renčani udeležili državnega prvenstva v skokih na mali prožni ponjavi. Že zgodaj zjutraj smo se z avtobusom odpravili v Koper v telovadnico tamkajšnje osnove šole.

Prvič, odkar hodimo na tovrstna tekmovanja, nam s seboj ni bilo potrebno vzeti male prožne ponjave. Zaradi sprememb nekaterih pravil smo namreč vsi tekmovali na istih standardiziranih ponjavah, ki jih

Cicibani so ekipno zasedli drugo mesto, cicibanke pa tretje. Med posameznicami se je najbolje odrezala **Isabel Čotar**. Med posamezniki je **Tai Šinigoj Stankovič** z odlično izvedenimi skoki postal državni prvak.

Mlajši dečki so bili ekipno četrty, mlajše deklice pa osme. Posamezno se je z drugim mestom najbolje izkazal **Lan Juretič**.

Starejši dečki so postali ekipni državni podprvaki. Med posamezniki se je s

med prvo deseterico. **Patrik Nemeč** je bil tretji, **Enej Lango** peti, **Aleks Hvala** sedmi in **Maj Mozetič** deseti. Mladinke zaradi karanten žal niso imele ekipe, tako sta med posameznicami tekmovali samo **Taja Fabijan** in **Maruša Samec**.

Tako člani kot članice so ekipno postali državni podprvaki. Med posamezniki se je s četrtyim mestom najbolje odrezal **Matjaž Cotič**, med posameznicami pa se lahko pohvalimo kar z državno prvakinja – ta naziv si je priskakala **Veronika Žvanut**.

je zagotovil organizator. Ponjave so nam na začetku povzročale nekaj težav, vendar smo se po nekaj skokih kar hitro navadili. Standardizirane ponjave pa niso bile edina sprememba; prvič smo na tekmovanje odšli brez našega trenerja **Jurija Arčona**, ki je bil zaradi karantene prisiljen ostati doma in skoke naših tekmovalcev »kritizirati« po *live streamu*.

šestim mestom najbolje odrezal **Matic Bremec**. Starejše deklice zaradi karanten niso imele ekipe, med posameznicami sta tako vidne uvrstitve dosegli **Zarja Saksida** in **Lana Ušaj**.

Mladinci so bili ekipno drugi. Med posamezniki so kar štirje Renčani končali

Na tekmovanju smo se odlično odrezali, za še več zmag pa nam je tokrat zmanjkalo malo športne sreče, ki nam jo navadno prinese naš trener Jurij.●

 Urša Vrbec
 Arhiv ŠD Partizan Renče

Gimnastična zveza Slovenije razglasila športnike leta 2021

Na Gimnastični zvezi Slovenije so 22. februarja razglasili najboljše športnice in športnike sezone 2021. Med njimi sta tudi dva člana **ŠD Partizan Renče**:

- **Patrik Nemeč**: športnik leta v moški mladinski kategoriji v športni gimnastiki
- **Enej Lango**: drugo mesto v moški absolutni kategoriji v športni gimnastiki

Priznanje za najuspešnejšega trenerja v mladinski kategoriji je prejel tudi **Jurij Arčon**.

V reprezentanci so poleg Patrika in Eneja v letošnjem letu tudi **Petra Arčon, Matjaž Cotič, Jure Rupar, Aleks Hvala, Matic Bremec, Mark Martinuč** in **Kristjan Ferjančič**.

Čestitke vsem športnikom in trenerjema Juriju Arčonu in **Urši Vrbec**.

ŠD Partizan Renče
Gimnastična zveza Slovenije

Velik športni dogodek z dobrim namenom

V Športnem parku Renče se bo od **27. do 29. maja** odvijal edinstven športni dogodek z dobrodelno noto. Organizator prireditve **Nogometno društvo Renče** želi s tem dogodkom povezati lokalno in širšo javnost v športno nogometnem duhu, ob enem pa bo obeležil tudi 50. obletnico delovanja društva.

Predvideno je pestro tridnevno dogajanje. Program bo vključeval nogometne turnirje, dobrodelni tek in hojo, dobrodelno tekmo in polno zabave ob spremstvu glasbe za vse generacije.

V teh časih je dobrodelnost še kako pomembna. Povezani in skupaj lahko pripomoremo k boljšemu okolju, v katerem živimo, zato vabijo čim več zabave in športa željnih posameznikov, da se jim pridružijo in podprejo dogodek. Vsak

lahko pomaga po svojih močeh. Zbrana sredstva bo ND Renče v sodelovanju z dobrodelnimi organizacijami predal socialno ogroženim družinam iz lokalnega okolja.

V kratkem sledi več podrobnosti programa dogodka. Spremljajte ND Renče na socialnih omrežjih in zapomnite si datum. Pridi, teci, igray in se zabavaj ... za dober namen.

ND Renče

ND RENČE

Ste kdaj narisali glasbo, ki je v vas prebudila čustva?

Glasbena vzgoja ponuja različne glasbene dejavnosti. Zanimanje zanje je veliko, zato morajo biti dobro načrtovane, raznovrstne, strokovne in predvsem take, da otroke pritegnejo v želji po temeljitem spoznavanju tega edinstvenega sveta.

V **Godbeniški šoli Vogrsko** se trudimo, da otrokom poleg izvajanja glasbe – petja in igranja na instrumente – nudimo tudi ustvarjanje ob in v glasbi, razvijanje ritmičnih in melodičnih sposobnosti in

V minulem prazničnem času smo v godbeniški šoli in pri godbeniških glasbenih uricah posebno pozornost namenili poslušanju glasbe. Priprave na poslušanje so se pričele s prebuditvijo sluha oz. z iskanjem skritega zaklada. Zaklad se je skrival tam, od koder je prihajala glasba. Naloga ni bila enostavna, a

otroci so izziv z navdušenjem sprejeli in bili zelo uspešni. Odkriti zaklad je skrival zgoščenko. Zakaj zgoščenko? Na njej je bila glasba, ki jih je popeljala do zaklada in so ji v nadaljevanju namenili več časa. Po zmagovitem odkritju so se udobno namestili in z velikim pričakovanjem in radovednostjo prisluhnili glasbi Leopolda Mozarta Ples s sanmi. Glasbi smo večkrat prisluhnili in ugotovili, da nas vedno znova očara s posebnimi doživetij. Otroci so bili polni komentarjev in namigov, saj jim je doživljanje prebudilo razne asociacije, ki so jih povezovali z različnimi življenjskimi izkušnjami. »Naj bo vaša risba taka, da te glasbe ne boste nikoli pozabili«, je bila osrednja misel naloge. Svoje glasbeno doživetje so z barvami, ki so jih izbrali sami, izrazili na listu papirja. Glasbi so dali vrednost in pomen. Isto glasbo je vsak posameznik razumel in doživel drugače. Na koncu smo vse risbe zbrali skupaj in vsak je povedal, kaj je njemu pripovedovala Mozartova glasba.

spretnosti, spoznavanje novih teoretičnih znanj in vzgoje v poslušalce kvalitetne glasbe. Ob poslušanju glasbe spodbujamo čustvene odzive, prebujamo različna razpoloženja v želji po izražanju doživetij.

Oglejte si nekaj njihovih unikatnih umetnin.

Naj tudi vas poslušanje glasbe odnese daleč stran od realnega sveta in vas popelje v svet, v katerem kraljuje njena harmonija. ●

 Kristina Saksida
 Arhiv Godbeniške šole Vogrsko

Gordana Vičič

Naj bo leto 2022 leto izpolnjenih želja

Tradicija godbenikov veleva, da že konec avgusta pričnemo z izbiro in vajami novih skladb. Večino teh predstavimo na različnih koncertih. Eden najbolj odmevnih je božično-novoletni koncert, na katerega se godbeniki skrbno pripravljamo. In tudi letošnje koronsko leto ni bilo izjema.

Priprave so kljub omejitvenim ukrepom potekale gladko, saj motivacije za delo ni nikoli zmanjkalo. Če pa je za trenutek motivacija ušla, smo se hitro spomnili na srečne obraze in napeta ušesa zveste publike, ki nas prihaja poslušat vsako leto. Kljub naši marljivosti in veselju smo doživeli veliko razočaranje, ko smo izvedeli, da se lahko

v dvorani zaradi protikoronskih ukrepov nahaja le 150 poslušalcev. Vendar nismo obupali. V igro je vstopila še ena vrhina **Pihalnega orkestra Vogrsko** – iznajdljivost. S pomočjo te se je odbor odločil za moderno rešitev našega koncerta in pri tem izkoristil novodobno tehnologijo. Nov plan orkestra je bil v dvorani gostiti 150 ljudi, na **streamingu** preko spleta pa predvajati naše igranje v živo. Kljub ukrepom NIJZ je bil cel program koncerta pripravljen. Veliko truda je bilo vloženega v ta projekt. A nesreča žal nikoli ne počiva. Teden dni pred koncertom je bil naš edinstven in srčen dirigent **Nejc Kovačič** udeležen v prometni nesreči. Po želji ohranitve tradicionalnega božično-novoletnega koncerta, v podporo Nejcu in v dokaz njegovega dobrega dela se tudi tu nismo ustavili. Odbor orkestra je ponovno staknil glave in hitro pripravil nov scenarij. Godbeniki smo s pomočjo **Mateja Špacapana** posneli božično-novoletno voščilo, ki je vsebovalo dve skladbi (White christmas in Tritesch-tratsch) in ga na tradicionalni dan objavili na YouTubeu. Ob voščilu smo vsem krajanom in zvestim poslušalcem zaželeli vse dobro in lepo v letu 2022. Hkrati pa si med seboj izrekli željo, da bi bilo prihajajoče leto z manj slabimi in več dobri ovirami, saj bo to novo leto 2022 prav posebno leto za Pihalni orkester Vogrsko. Letos namreč Pihalni orkester Vogrsko praznuje 90. obletnico svojega delovanja, zato že pridno vadimo in pripravljamo nov program. Za praznovanje te obletnice načrtujemo tudi več glasbenih dogodkov, ki jim boste lahko prav kmalu prisluhnili. •

GODBENIŠKA ŠOLA VOGRSKO VABI NA INFORMATIVNI DAN ZA PIHALA, TROBILA IN TOLKALA!

Koga? Otroke (nad 7 let) in mladostnike, ki bi se radi naučili igrati te instrumente.

Kam? Na Vogrsko, v zadružni dom, kjer vam bomo instrumente individualno predstavili.

Kdaj? V mesecu marcu 2022 in aprilu 2022 (po predhodnem dogovoru oz. prijavi).

Kaj pa mlajši otroci (5 in 6 let)? Vabljeni na obisk v godbeniške glasbene urice.

Več informacij in prijava: mail gs.vogrsko@gmail.com ali tel. št. 041 493 758

Sledite nam tudi na naši FB strani in na <http://www.godbeniskasolavogrsko.si>.

PIŠITE, POKLIČITE.. VESELI VAS BOMO!

KTD Vogrsko
Godbeniška šola Vogrsko

Vokalna skupina Lijak 1883 – Vogrsko

Z **Vokalno skupino Lijak 1883 – Vogrsko** smo v letošnji sezoni začrtali širok nabor nastopov. Tako smo 1. novembra nastopili na komemoraciji na Vogrskem, v decembru smo nastopili na božičnici na Vogrskem in v Hrušici, januarja letos na odprtju razstave likovnih del, ki je nastala na 26. mednarodni likovni koloniji Umetniki za Karitas na MONG, ter na pustno soboto nadaljevali s tradicijo moškega petja na pustovanju na Vogrskem.

Navdušeni smo, da se je zasedbi v letošnjem letu pridružil še zamejski basist **Rok Bernetič**. Glasovno smo vokalno skupino nekoliko prevetrili: 1. tenor ostaja **Vasja Juretič**, 2. tenor pojejo **Marko Furlan**, **Borut Ipavec** in **Vitjan Juretič**, bariton **Andrej Vončina** in **Valter Gorjan** ter bas **Tine Cencič** in Rok Bernetič. Ob koncu sezone se nam bo pridružil še en, vaščanom poznan baritonist, ki pa naj zaenkrat ostane skrivnost.

Dragi poslušalci, srčno vabljeni, da obiščete našo Facebook stran pod imenom VS Lijak 1883 - Vogrsko. Tu lahko redno spremljate naše objave o nastopih in prireditvah.

Vabljeni, da se nam v naslednjih mesecih pridružite na dogodkih:

- v začetku maja na prireditvi Primorska poje

- 15. maja na tradicionalnem Gotardovem koncertu
- v juniju na dogodku Pesem pod lipo v Solkanu
- 23. junija na Velikem dobrodelnem koncertu VS Lijak 1883 – Vogrsko
- 23. septembra na pevskem večeru Pozdrav poletju

S pevskim večerom bomo zaokrožili letošnjo sezono, prav gotovo pa bo prišel še kakšen dogodek vmes. V naslednjem letu nas čaka velika obletnica, kar 140 let pevskega delovanja. Za vas v ta namen

pripravljamo kar nekaj presenečenj. •

- ✍ Mojca Cej
- 📷 Arhiv Vokalna skupina Lijak 1883 – Vogrsko

Razstava naših slik v galeriji Frnaža v Novi Gorici

Po dolgem premoru zaradi korona krize smo 7. marca postavili na ogled naše slike v galeriji krajevne skupnosti v Frnaži v Novi Gorici. Naslov razstave je Kubistična pomlad v Frnaži – metulji, ptice, cvetje. Preprost naslov, vendar način našega slikanja sega v obdobje, ko so veliki slikarski mojstri iskali pot k novemu modernemu, tudi nerealističnemu upodabljanju sveta okoli sebe.

Na slikarskih delavnicah smo tekom let z mentorico akademsko slikarko **Jano Dolenc** spoznavali različne likovne smeri in tehnike v slikarstvu. Pred dvema letoma smo se odločili, da bolj podrobno spoznamo kubizem in njegovo likovno govorico. Tako smo se znašli v nekem čisto novem področju in ga od začetka seveda nismo obvladali. Z nekaj vaje pa nas je ta smer nekako povlekla vase.

Kubizem je smer sodobnega slikarstva. Nastala je v začetku dvajsetega stoletja v Franciji. Začetnik kubizma in tudi njegov glavni predstavnik je bil Pablo Picasso. Kubističnega načina slikanja pa so se posluževali tudi Braque, Griss, Dali in še kdo.

Ko smo do neke mere spoznali kubiistični način slikanja, smo ugotovili, da nam omogoča veliko likovne svobode izražanja, vendar se je potrebno držati pravil, ki jih ta smer nalaga.

Zdravka Komic

Vera Gruber

Slike, ki jih sedaj razstavljamo, so nastajale doma v času korona krize. Z mentorico smo kontaktirali le virtualno po elektronski pošti in telefonu. Zato imajo te slike v naših srcih posebno mesto.

Razstava bo na ogled do konca marca.

Ob tej priliki bi se zahvalila **Melaniji Kerševan** in **Otonu Mozetiču**, predsedniku sveta KS Nova Gorica, za topel, prisrčen sprejem in pozdrav ob začetku dogodka. ●

- ✍ Za slikarsko skupino
Hema Jakin
- 📷 Arhiv slikarske skupine

Filatelistična razstava o Anici Žemlja

Ob 100. obletnici smrti **Anice Žemlja** (Mire Mokriške) smo skupaj s **Kulturno-turističnim in športnim društvom Bukovica-Volčja Draga** in **Društvom zbiralcev Ajdovščina - Nova Gorica** na pošti Volčja Draga postavili filatelistično in kartofilsko razstavo o njenem življenju in delu.

Razstavo sva pripravila **Jože** in **Ines Ropoša**; oblikovala sva jo na podlagi podatkov, ki sva jih našla v ohranjenih dnevnikih in zapiskih Anice Žemlja. Poleg poezije, pisateljstva, igranja klavirja in branja je Anica ljubila tudi filatelijo. Z njo se je ukvarjala tudi v obdobju od 1907 do 1915, ko je živela v Volčji Dragi. O njej je v enem izmed pisem Lei Fatur 15. septembra 1909 zapisala: *»Poslej bavim se največ s filatelijo – ta mi je v največjo zabavo. A v Slovincih našla sem doslej še vrlo malo simpatij za to vedo.«*

Filatelija je bila verjetno eden izmed njenih hobijev, ki jih je gojila od mladih nog. Mogoče jo je za zbiranje navdušil že oče, ki je bil poštni uradnik. Še preden je prišla v Volčjo Drago, je poštne znamke večkrat darovala tudi Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Anica je imela široko filatelistično znanje in tudi kataloge, zato je bila vedno seznanjena z novostmi in cenami. Poleg znamk je zbirala tudi t. i. celine (to so dopisnice in pisma z vtisnjeno znamko), kolke, reklamne znamke, star

Anica Žemlja - Mira Mokriška pesnica in pisateljica

denar, avtograme in razglednice. Zbirateljski material se danes izmenjuje in kupuje na različnih srečanjih, sejmi in preko spletnih trgovin. Zbiratelji na začetku 20. stoletja pa so si znamke med seboj večinoma izmenjevali, stike pa so ohranjali s pomočjo dopisovanja. Anica si je dopisovala s filatelisti iz Nemčije, Avstrije, Češke, Egipta in drugih držav. Dopisovala si je večinoma v nemškem jeziku, znanje nemščine pa ji je verjetno zelo koristilo tudi pri pridobivanju filatelističnega znanja. V Volčji Dragi so jo obiskovali drugi filatelisti in rada je pomagala mladim. K zbiranju je nagovarjala sorodnike in prijatelje, 18. junija 1912 je pisala Ivanu Pircu v Kranj: *»Škoda, da niste sami filatelisti! Imam vse križem zveze in lahko bi uspešno menjavala! Žal, da ima ta šport še tako malo ugleda pri nas. Večina Slovencev smatra ga kot otroško igraro. In vendar je filatelija resna veda, s katero se bavijo dandanes učenjaki. Če se morda premislite in se ji sami kedaj posvetite, pa mi pišite, rada vam dam vseh tozadavnih pojasnil.«* Z možem sta mnogo potovala in prijateljem je redno pošiljala razglednice, ki jih je zbirala tudi sama. V pismih jih

zelo redko imenuje razglednice – najpogosteje jih omenja kot oglednice, sličice, karte, kasneje pa tudi razgledke. Ko se je preselila v Volčjo Drago, je seveda začela pošiljati razglednice naših krajev. Sestrični je v pismu 5. avgusta 1907 zapisala: *»Hkrati veseli me, če ti morem jaz z oglednicami napraviti kakšno veselje. Počasi dobiš celo našo divno okolico!«* Spočetka je zbirala krajevne razglednice, kasneje pa umetniške, ki so prikazovale znana likovna dela, v pismih jih je imenovala reprodukcije.

V razstavi sva prikazala različen filatelistični material z začetka 20. stoletja, znamke, dopisnice, pisma, kolke, kar je zbirala tudi Anica, ter razglednice naših krajev z odlomki iz Aničinih pisem, v katerih te kraje opisuje. Poleg razstave sva v okviru Društva zbiralcev Ajdovščina - Nova Gorica oblikovala tudi priložnostno ovojnico, razglednico, osebno znamko (z nominalo A in B) in priložnostni poštni žig, ki je bil na pošti Volčja Draga od 12. januarja. Žal pa zaradi covid-19 in priporočil NIJZ nismo uspeli pripraviti predvidene proslave in razstave ob slovenskem kulturnem prazniku. V kolikor bodo zdravstvene razmere dovoljevale, bo proslava in večja razstava o življenju in delu Anice Žemlja ob občinskem prazniku v mesecu aprilu. ●

✍ Jože Ropoša
📧 Arhiv Jože Ropoša

Najmočnejši instrument je glas

Predstavitve zbornika in predpremiere dokumentarnega filma o Reviji pevskih zborov Goriške

V lanskem letu bi obeležili 20. obletnico Revije pevskih zborov Goriške, ki se tradicionalno odvija zadnji vikend v januarju v Kulturnem domu Deskle. Zaradi vsem znanih epidemičnih razmer je revija odpadla. Organizator, **Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (JSKD) Območna izpostava Nova Gorica**, je zato ob jubileju izdal pregleden zbornik in pripravil dokumentarni film z naslovom »Najmočnejši instrument je glas«.

Na Ta veseli dan kulture, 3. decembra, je bila v **kulturnem domu v Bukovici** predstavitve zbornika s predpremierno dokumentarnega filma. Kljub poostrenim zdravstvenim razmeram se je dogodka udeležilo kar nekaj obiskovalcev, večino ma pevk in pevcev iz zborovskih sestavov. O zborniku je spregovorila muzikologinja **Metka Sulič** z vodjo JSKD Nova Gorica **Sabino Volk Simčič**. Zbornik opisuje sodelovanje s Kulturnim društvom »Svoboda« Deskle, osnovno šolo in občino, osvetli strokovni pogled s strani zborovodji in muzikologinje, največji poudarek pa je namenjen pevskim zborom. Vsi sodelujoči zbori na reviji so predstavljeni s kratkim tekstom in fotografijami, navedbo zborovodji, zborovodkinj, umetniških vodji. Ne manjkajo niti statistični pregled, udeležbe

in koncertni listi. Dokumentarni film je nastajal v poletnih mesecih v parku gradu Kromberk, v prostorih ZKD Nova Gorica in v kulturnem domu v Desklah. V filmu so orisani začetki revije, v intervjujih so izpostavljeni nekateri zborovodje in zborovodkinje, pevke in zbori, ki s pesmijo oblikujejo rdečo nit. Pod scenarij se je podpisala mag. **Tamara Babič Nikiforov**, režijo je prevzel **Urban Košir**, ki je po projekciji filma tudi predstavil potek snemanja.

Premiero je film doživel v Desklah točno na zadnji vikend v januarju, ko naj bi potekala Revija pevskih zborov Goriške, repriza pa je bila dan po kulturnem prazniku v Kulturnem domu v Novi Gorici. V letošnjem Tednu ljubiteljske kulture, ki se bo odvijal od 20. do 29. maja in bo posvečen filmski ustvarjalnosti,

bo dokumentarni film moč videti tudi na spletu. •

 JSKD Nova Gorica
 Foto atelje Pavšič Zavadlav, arhiv JSKD

Silvana Maligoj

Franko Arčon – tradicija, bogastvo naroda

Slovo od prijatelja z rojstno letnico naše, ne prav številčne generacije, je ganljivo in obenem tudi pretresljivo. Poznamo se od najnežnejših otroških let, skupaj smo šli skozi osemletno osnovno šolanje in na številnih področjih dela in življenja smo se srečevali in prijateljevali od mladeniških do zrelih upokojenskih let.

Vidim in slišim ga kot sošolca v častitljivi renški šoli, nasmejanega in nagajivega, dobrodušnega in polnega radoživega življenja, nabritega in hudomušnega, vedno pripravljenega na neugnane radosti pristnega otroškega veselja. Da, vse to in še marsikaj mu je bilo dano in od vil rojenic in sojenic položeno v zibelko v domačiji pri Arčonih, kjer so tekla vsa leta njegovega življenja in kamor so vodile poti njegovih zanimanj in trdne navezanosti.

Obredel je, kot se reče, pol sveta, vendar so rodni kraji in naselja ostali njegova

Mara Marinič

prva domovina. Ves domači zaselek in tudi širše se je trudil povezovati v živahno, solidarno in prijetno skupnost. Aktivnosti je še poglobljaj kot član sveta in predsednik krajevne skupnosti ali kasneje kot član upravnega odbora in podpredsednik Društva upokojencev. Veliko je prispeval, da je društvo prejelo pomembno družbeno priznanje. Njegova družina, ki je Frankotu pomenila središče življenja in pribežališče ob hudi uri, je razumela in podpirala njegovo delo.

Tam doli pri njem, v imenitno urejeni in s starimi predmeti opremljeni kleti, se je čistilo Bakhusa in svobodo. Morda so se tam rojevale in pilile tudi pobude o obnovi vaške arčonske štirne ali o znameniti škuljadi, ki je prerasla vsa pričakovanja in o čumnati, kjer je zadišalo po davno minulih časih preprostih človeških bivališč. V tistem prijetnem kotičku ob stari arčonski poti so se načrtovale prireditve o silvestrovanjih in praznovanjih osmega marca, dneva žena, morda se je prav tam zbistrila tudi zamisel o praznovanju Mohorjevega in o sodelovanju pri vzpostavitvi Gregorčičeve poti z Gradišča skozi Arčone v Renče.

Frankota ne bo mogoče nadomestiti. Bil je oseba posebne vrste, znal se je približati slehernemu človeku. S prijaznostjo in sočutjem je sprejemal drugačnost, otrokom renške šole, ki jim je pripovedoval o starih običajih, orodju in jedeh, bo ostal v neizbrisnem spominu. Njegov Dedek Mraz je bil izjemna, očarljiva upodobitev. Še kot najstnik je otrokom pripravljaj lutkovne

predstave, saj je bilo in ostalo področje kulture njegova najlepša duhovna želja in izpolnitev. Sodeloval je skoraj povsod. Na renškem placu, v kulturni dvorani, pri vagi na starem placu, pod kostanji ob Vipavi ... Prejel je pomembno priznanje naše občine, krajevne skupnosti in Občine Štarančan. Tudi v pobrateni občini so z žalostjo sprejeli vest o Frankovem odhodu in njihov župan **Riccardo Marchesan** je izrazil občuteno ganjenost in spoštovanje njegovemu delu in prispevku k prijateljstvu med našima krajema.

Vsak na svoj način, a vendar vsi z žalostjo sprejemamo, kar ni mogoče spremeniti. Poslavljam se od arčonskega cesarja, kakor je rad napol v šali, napol zares uporabil staro hišno ime. Naš sošolec Dušan je malce hudomušno, a povsem resno predlagal, naj v časten spomin postavijo v arčonsko čumnato poleg stare slike cesarja Franca Jožefa tudi sliko drugega Franca, našega cesarja, **Franca Arčona – Frankota**. Hvala ti za vse, dragi prijatelj. Počivaj v miru. •

 Radivoj Pahor
*Izseki iz govora ob slovesu.

Franko Arčon, ljubezen do vsega, kar je pristno, naše, domače. Tudi škuljanje. Bil je prvi in edini podpredsednik **Športnega društva Škulja** vse od ustanovitve društva. Še pred tem pa je skupaj s svojimi Arčonci že organiziral tekmovanja v

škuljanju, tradicionalno, s kamnom in s polovico cegla, kot se Renčanom pritiče. Poskrbel je, da sta se uredila igrišče in nadstrešek na travniku v Arčonih, kjer je potekal trening v škuljanju, pa tudi druge prireditve, srečanja, zabave. Z

navdušenjem in pozitivizmom je skrbel za prijetno druženje ob stari družabni igri. Z velikim poslušom za delo z ljudmi je vedno poskrbel, da so bile tekme organizirane na nivoju, zato se je število igralcev in gledalce iz leta v leto povečevalo. V organizacijo je pritegnil in vključil veliko krajanov, domačinov, ki so vsak na svoj način poskrbeli, da je vse teklo kot po maslu. »Da smo skupaj, se razgibamo, se poveselimo in se imamo radi,« je vedno rad poudaril. Poklepetal in posvetil se je vsakemu posebej, vsak se je počutil dobrodošel v njegovem krogu. Zmeraj nasmejan in z umirjeno odločnostjo je poskrbel, da so člani društva bili dobrodošli tudi na tekmah po Sloveniji in v tujini. Organizacija prevoza za igralce in spremljevalce do Tinjana, Savudrije, Spilimberga na izlete društva mu je bila v zadovoljstvo, poleg tega pa je poskrbel še za prigrizke, dodatne ogleda. Poskrbel je, da se ohrani in uredi stara Arčonska kuhinja, katere vrata so bila vedno odprta za domačine, člane društva in druge skupine. Obiskovalcem je rad razložil in prikazal, kako so ljudje živeli nekoč. In na mizo prinesel kruh, ki ga je spekel z veliko ljubezni.

Ni čudno, da je postal tudi medijsko prepoznave. Travel Magazin je oktobra lani objavil zgodbo o škuljanju izpod peresa Damiana Buraczewskega. Avgusta lani je v oddaji Dobro jutro na RTV Slovenija, ki jo je pripravila in vodila novinarka **Nina Klaut**, sodeloval v prikazu škuljanja. V predstavitvenem filmu o stari igri škuljanje, ki je

nastal pod okriljem Olimpijskega komiteja Slovenije za potrebe predstavitev starih ljudskih iger na mednarodnem festivalu starih iger TAFISA – svetovne igre športa za vse – na Portugalskem maja lani, je bil eden od nosilnih pripovedovalcev in demonstratorjev škuljanja. Novembra 2018 je v oddaji Na lepše RTV Slovenija odprl vrata Arčonske kuhinje in s prijatelji prikazal bogastvo in pristnost domačega kraja. Zavod Dobra pot, zavod za kulturno in sonaravno delovanje, je posnel filmsko predstavitev škuljanja nekoč, v katerem je tudi Franko eden od nosilcev predstavitve. Pomagal je pri nastajanju strokovnega članka o škuljanju avtorice **Nives Hvalica**, ki je bil decembra 2019 predstavljen in objavljen v **Goriškem letniku**, zborniku Goriškega muzeja.

Nepozabne bodo ostale vsakoletne tradicionalne Arčonske škuljade z bogato udeležbo tekmovalcev iz Slovenije, Hrvaške in Italije ter sodelovanjem vseh Arčoncev, ki jih je Franko kot vodja Arčonske sekcije organiziral.

Tradicijo in vrednote pa je z veseljem predajal tudi mlajšim generacijam. Bil je nepogrešljiv pri spoznavanju dediščine domačega kraja v sodelovanju z **Osnovno šolo Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče**. Kako so ljudje živeli nekoč, kako so gradili hiše, kaj so jedli, kje in kako so pridobili prehrabena živila, katere divje rastline so uporabne, kje se dobi pitno vodo in zakaj je treba skrbeti za vodnjake, kako se obreže in poveže trte, kako se speče kruh, ftrtaljo, nabrusi nož na kamniti stopnici, ohrani svežino živil v izkopanem hladilniku, kuha na ognjišču, skriva ranjence v bunkerju in suši šalame, izdelava piščalko iz vrbe, se škulja in igra koza ščije in še mnogo, mnogo zanimivosti je pokazal in povedal

generacijam učencev, ki so vedno z navdušenjem odhajali iz Arčonov, polni lepih vtisov in novih znanj.

Svojci, člani Športnega društva Škulja, učenci in delavci Osnovne šole Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče, domačini, prijatelji, škuljači iz Slovenije, Hrvaške in Italije mu izrekamo velik hvala za neizbrisen pečat, ki ga je zapustil človeštvu. Spomin nanj in njegova dejanja so večni. •

Nives in Jožef Hvalica
 Nives Hvalica, Damian Buraczewski
Denis Čotar

Miranda Leban

Zimski meseci v Društvu upokojencev Renče

V decembru smo v Kulturni dvorani Renče načrtovali novoletno srečanje vseh članov **Društva upokojencev Renče**. Toda upanje, da bomo praznično druženje preživeli v normalnih življenjskih pogojih, se tudi tokrat ni uresničilo. Zato smo se odločili obdarovati vse člane kot v letu 2020, to je, da smo vsakemu članu dostavili darilni paket.

Zaradi prepovedi druženja smo bili prisiljeni prekiniti s telovadbo, raznimi delavnicami, predavanji, igranjem kart in izletov. Tudi vrata društva so še vedno zaprta. V primeru raznih informacij pa smo dosegljivi na tel. št. 031 321 069 ali po elektronski pošti upokojenci.rence@gmail.com. Stike s starejšimi in nepokretnimi člani pa vseeno vzdržujemo preko telefonov in obiskov.

Moramo pa omeniti tudi žalostno evindenco, da smo v letu 2021 izgubili kar 13 naših članov.

Upajmo, da se bo sedanja zdravstvena situacija čim prej umirila in bomo zaživel normalno življenje ter nadaljevali z zastavljenimi programi in dejavnostmi. Zato v našo sredino vabimo čim večje število novih članov, ki naj prinesejo srčnost, dobro voljo in nove ideje. Zelo boste dobrodošli.

Da bi premagali pusto monotonost vsakdanje osamitve, se je veliko članov ukvarjalo oziroma se še ukvarja z različnimi konjički. Tokrat predstavljamo našo

Zmaga Prošt

dolgoletno upokojenko, ki se s pesniško dušo občasno predaja pesnikovanju. •

*Korona virus je bolezen,
ki je nastopila
in cel svet zastrupila.
Maske, razkužilo,
je naše dnevno opravilo.
Druženje, veselje, voščila,
ne moremo kar tako se
naučiti
in vse skupaj pozabiti.
Dobro, da imamo tako
pripravo,*

da komuniciramo na daljavo.

*Včasih smo si vse mogoče stvari želeli,
da bi radi imeli.*

*Sedaj pa je najpomembnejše poglavje -
samo zdravje.*

*Drug drugega se bojimo,
da virusa ne dobimo
in da kateri od nas
ne bo odšel v špansko vas.*

*Bodimo optimisti
in vse, kar se v svetu godi,
samo čudež lahko spremeni.*

 Avtorica pesmi je Olga Rusjan,
dolgoletna članica našega društva.

 Arhiv DU Renče

PGD Renče–Vogsko

Spoštovani občanke in občani,

PGD Renče-Vogsko

se

ZAHVALJUJE

krajanom vseh treh krajevnih skupnosti

KS Bukovica-Volčja Draga

KS Renče in

KS Vogsko,

ki so prispevali prostovoljne prispevke za nabavo gasilske opreme in razvoj društva.

Zbrana denarna sredstva bomo namenili za nabavo intervencijskih oblek za mlade gasilce pripravnike.

Z gasilski pozdravom »Na pomoč«.

Gasilce in gasilci
PGD Renče-Vogsko

Prostovoljno gasilsko društvo

RENČE-VOGRSKO

GASILSKI KROŽEK

bo potekal ob

SOBOTAH, od 17.00 do 18.00

Informacije o vpisu in poteku Gasilskega krožka:

- Vpis v Gasilski krožek poteka skozi vse leto
- Gasilski krožek je namenjen članom od 6-18 leta
- Gasilski krožek je namenjen dekletom in fantom 😊
- Gasilski krožek se izvaja neprekinjeno med šolskim letom
- Med počitnicami Gasilskega krožka ni
- Pred tekmovanji se lahko uvajajo dodatni termini za priprave
- Potek Gasilskega krožka si lahko otroci ogledajo skupaj s starši
- Gasilski krožek je namenjen spoznavanju dela gasilca in postopni pripravi za vstop v Operativno enoto (+ 16 let)

VODJA MENTORJEV MLADINE

Tadej Simčič 041 / 959 - 960

pgd.rencevogrsko@gmail.com

Za dodatne informacije nas lahko pokličete ali nam pišete 😊.

Marica Kobal

Nevenka Faganeli

Ustvarjanje mi je bilo položeno v zibko

Vsestranska **Slavica Kante** iz Renč rada ustvarja raznovrstne stvari za različne priložnosti: razne izdelke in dekoracije, raznovrstno hrano, eterična olja, mila ... Z izdelki običajno razveseli najbližje in prijatelje.

Slavica o sebi pove ...

»Rojena sem bila v Renčah, natančneje pri Merljakih, v hiši pri Giovaninu. Tako so našo hišo poimenovali po mojem nonotu, ki mi je že kot deklici dal navdih za ustvarjanje. Tudi z mamo Anico sva večkrat ustvarjali razne ročne izdelke, saj je bila zelo pridna pletilja. Sem žena, mama dveh otrok ter nona šestih vnukov in vnukinj, s katerimi izjemno rada ustvarjam, saj znajo že zelo veliko stvari. Odkar sem v pokoju, je ustvarjanje del mojega življenja. Zvečer se namesto gledanja televizije usedem za mizo in udeležim svoje ideje. Moji izdelki so narejeni iz najrazličnejših materialov. V naravi nabere vsako bilko, štor, rožico, za katere menim, da bi mi lahko prišli prav pri delu. Z izdelki tako razveselim najbližje in prijatelje. Svoje znanje nadgrajujem z obiskovanjem raznih delavnic in predavanj.«

Od škarij do kuhalnice

»Poleg raznolikih ročnih del, npr. izdelovanja voščilnic, raznih okraskov, zelo rada poprimem tudi za kuhalnico ter kuham in pečem sladice, ki jih imajo vsi radi. V veselje mi je tudi delo na vrtu in njivi, saj sama vzgajam najrazličnejše sadike. Pridelke pridno vlagam in vedno

sem vesela, ko naredim kaj novega. Ukvarjam se tudi z zeliščarstvom, imam svoj spiralni zeliščni vrtiček. Tudi v naravi nabiram različna zelišča za čaje in hidrolate, s katerimi pripravljam mila, dišeče vodice in mazila. Naredila sem tudi že več likerjev.«

Ustvarjalne delavnice z učenci OŠ Renče

»V veliko veselje mi je bilo sodelovati z učenci **Osnovne šole Renče**. Skupaj smo izdelovali venčke, novoletne okraske, pirhe, kuhali eteričnega olja in hidrolate, urejali smo tudi zeliščni vrt. S prihodom covida so se ta srečanja žal prekinila, a upam, da se bomo ponovno vrnili na stara pota, saj so bili otroci nad aktivnostmi vedno navdušeni.«

Prostovoljka v Društvu upokojencev Renče

»Kot prostovoljka delujem v **Društvu upokojencev Renče**, kjer vodim ustvarjalni krožek. Izpod naših kreativnih rok nastajajo različni izdelki, ki jih odnesemo domov ali pa jih podarimo.«

Razstave

»Svoje izdelke večkrat razstavljam v prostorih Društva upokojencev Renče in na vsakoletnem regijskem srečanju Društev upokojencev Severne Primorske.«

Za konec doda ...

»Posebnih načrtov za prihodnost nimam, saj se mi ideje sproti porajajo v glavi in pri tem vztrajam, dokler mi ne uspe. Sem oseba, ki nikoli ne vrže puške v koruzo. Srčno si želim, da bi se covid, ki nam že dve leti kroji življenje, poslovil in da bi ljudje imeli mir na svetu.« ●

 Slavica Kante, Mateja Ščuka
 Osebni arhiv Slavice Kante

Prva svetovna vojna – ujetniki

Do sedaj so bile v *Občinskem listu* predstavljene prve tri ofenzive, ki jih je sprožila italijanska vojska proti Avstro-Ogrski s ciljem zasesti čim več ozemlja in potisniti branilce v notranjost Slovenije.

Tako imenovana soška fronta pa je poleg mnogih žrtev v obeh vojskah prizadela tudi domače prebivalstvo, ki se je znašlo na območju spopadov in v njeni neposredni bližini. Tako je prihajalo do civilnih žrtev in velike materialne škode na objektih in infrastrukturi. Čeprav je med vojskujočimi se stranmi večkrat veljalo načelo, da se morajo vojaki boriti do zadnjega oziroma da ni umika, pa so se vojaki pogosto tudi predali sovražniku v želji, da bi si ohranili golo življenje. Posamezniki so včasih tudi prebegnili (dezertirali) na nasprotno stran. Italijanska vojska je zajete avstro-ogrske vojake vozila v taborišča na jug Italije, italijanske vojne ujetnike pa so zbirali na bližnjih železniških postajah: Volčja Draga, Prvačina, Štanjel in drugih ter jih vozili običajno v Ljubljano. Tam je bil na ljubljanskem gradu nekakšen zbirni center (karantena), kasneje pa so jih raz-

porejali za delo po kmetijah ali tovarnah oziroma tja, kjer so potrebovali moško delovno silo.

Na fotografiji so prikazani italijanski vojni ujetniki, ki korakajo skozi Volčjo Drago (nasproti železniške postaje). V naše kraje so najprej prihajali vojni ujetniki iz Srbije, zatem pa tudi ruski ujetniki. Vsi ti ujetniki so morali delati v zelo težkih razmerah in bili so prepuščeni na milost in nemilost stražarjem. Hudo kaznovani so bili že za najmanjše prekrške, še posebej pa so se

nad njimi znašali nekateri oficirji. Domače civilno prebivalstvo jim je večkrat poskušalo pomagati, naj si bo s koščkom kruha ali vsaj prijazno besedo. Na našem območju so ujetniki gradili in popravljali ceste, kopali jarke in zaklonišča, vzdrževali železniško infrastrukturo, pomagali pri gradnji raznih objektov in pri ostalem, običajno fizično težkem delu. ●

✍ in 📷 Jože Ropoša

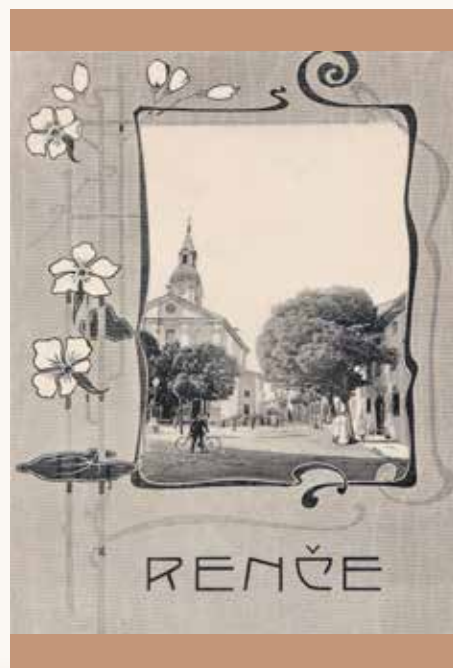
Pismo Anice Žemlja Ferdinandi Omejčevi v Ljubljano

V svojih pismih je Anica Žemlja večkrat omenjala tudi Renče, ki so ji bile zelo pri srcu. Tja sta z možem Francem hodila tudi k maši, peš iz Volčje Drage. V Renče sta rada zahajala še posebej, ker sta bila prijatelja s tedanjim renškim župnikom gospodom Valentinom Pipanom, ki ga je Anica poznala že v času, ko je bil še dijak. Poleg prijateljstva z župnikom Pipanom jo je verjetno privlačil tudi sam kraj – idiličen renški trg, most prek Vipave in mlin. Bližina Krasa in plovnost reke Vipave pa je v Renče privabljala tudi takratne turiste, ribiče in lovce. Sem je prihajalo na izlete in počitnice tudi mnogo italijanskih turistov, največ iz Trsta.

Tako je poleti leta 1908 Anica v pismu sestrični zapisala:

»M. Ferdinandi Omejčevi v Ljubljani; Volčjadraga, 3. 8. 1908;

... Da ti morem napraviti z oglednicami kaj veselja; tekoči mesec dobila jih boš najbrže iz Furlanije nekaj; saj se že tako dolgo odpravljava tja. A sedaj je še malce prevročle! Mamica so jo kar domov pobrali, pravijo, da jim ni živeti tukaj. A meni ne stori dosti - sem pač oblečena po tem. Doma hodim v samem predpasniku, ki mi nadomestuje bluzo in krilo. Pri nas mrgoli sedaj vse polno letoviščarjev – samih Tržačanov. Posebno v Renčah jih je mnogo nastanjenih; kamor se pride se ne čuje drugega kot blaženo italijanščino. Zanimivega ti ne vem kaj povedati - dasi je pri nas jako mnogolično. Blizu vsak dan prinese kaj novega ...«. ●

✍ in 📷 Jože Ropoša

Vzdrževanje gozdnih cest

Gozdna cesta je grajena ali ne-grajena gozdna prometnica, ki je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom. Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost prometnice, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekt pred propadanjem. Do poškodb cestnega telesa pride zaradi meteoroloških vplivov (vedno več je neviht in nalivov), neustrezne ali prekomerne rabe (vožnja v pomladanskem času, ko preko noči še zmrzuje; neustrezna vožnja z vozili na prvi pogon), vedno večji pritiski drugih uporabnikov gozdnega prostora (gobarji, planinci, nedeljski izletniki,...) in pomanjkljivega odvodnjavanja.

Medtem ko na meteorološke pojave nimamo vpliva, pa na ostale stvari lahko vplivamo sami - z ustrezno rabo gozdnih cest (tudi s predpisanimi režimi uporabe) in z ustrezno skrbjo za odvodnjavanje. Na Kraškem gozdnogospodarskem območju pomemben del vzdrževanja gozdne ceste predstavlja tudi vzdrževanje svetlega profila ceste z mulčenjem in obsekovanjem vegetacije ob cesti.

Padavinska voda negativno vpliva na gozdno cesto tako, da površinsko izpira drobne delce, ki delujejo kot vezivo zgornjega stroja; vpliva na poglobljanje udarnih jam, saj voda mehča podlago, dinamične

in vertikalne sile pa dopolnjujejo negativne vplive; pogloblja kolesnice ter mehča zgornji stroj v celoti. S kontroliranim odvodom meteorne vode dosežemo, da so posledice njenega delovanja na gozdni cesti čim manjše. To zagotovimo z vgradnjo in vzdrževanjem elementov odvodnjavanja cestnega telesa kot so: dražniki (cestni žlebiči), koritnica ali jarek ter cevni propust. Najpogostejši vzrok poškodb elementov odvodnjavanja so nanosi materialov z vozišča, vlak ali s pobočij in vraščena vegetacija.

Tekoče vzdrževanje zato zajema: kontrolo stanja ceste (zlasti spomladi in po vsakem večjem nalivu), čiščenje naprav za odvodnjavanje (čiščenje dražnikov, obcestnih jarkov, koritnic, vtočnih jaškov, propustov,...) in tekoče vzdrževanje vozišča (profiliranje vozišča, krpanje udarnih jam in kolesnic,...).

Plačevanje pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest določa Zakon o gozdovih, natančneje pa jo definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest.

Kot določa zakonodaja, je lastnik gozda torej dolžan plačevati pristojbino tudi v primeru, ko skozi določeno gozdno parcelo gozdna cesta ne poteka. Naj poudarimo, da Uredba ne govori o »gozdovih brez cest«, ampak o »gozdovih v območjih, ki s cestami niso odprta«. Pri tem je potrebno upoštevati dvoje. Gozdne ceste ne odpirajo samo parcel, skozi katere potekajo, ampak odpirajo določeno vplivno območje, ki zajema tudi parcele brez gozdnih cest. Uredba pri definiranju pojma »gozdovi, ki s cestami niso odprti« ne govori le o gozdnih cestah, temveč tudi o drugih cestah, kar so lahko tudi javne ceste in te dejansko

odpirajo dobršen del slovenskih gozdov.

38. člen Zakona o gozdovih določa, da **»Zavod vodi evidenco o gozdnih cestah in oceni površino neodmerjenih gozdnih cest. ki se odšteje pri osnovi katastrskega dohodka za odmero davka in drugih dajatev«**. Vsako leto mora Zavod za gozdove Slovenije posredovati FURS-u sezname tistih gozdnih parcel, za katere se pristojbina ne plačuje, in podatke ocen površine gozdne ceste na parceli, ki se odšteje pri osnovi za določitev katastrskega dohodka. Višina pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest je odvisna od višine katastrskega dohodka. Plačuje se v višini 14,7 % od katastrskega dohodka zasebnih gozdov in 20 % katastrskega dohodka državnih gozdov. Pristojbino lastniki gozdov plačajo FURS-u, ki jo nato na podlagi razdelilnika iz Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in nasl.) razdeli na občine, ki zagotavljajo izvedbo vzdrževanja gozdnih cest ne glede na lastništvo (izbira izvajalca, pogodba, plačilo....).

Pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest je namenjena vzdrževanju gozdnih cest in ne

Jana Dolenc

vzdrževanju in posodobitvi gozdne infrastrukture (gozdne ceste, vlake in stalne žičnice).

Ta sredstva se med letom prilivajo na občinski račun in so strogo namenska (ločeno za gozdne ceste v zasebnih gozdovih in ločeno za gozdne ceste v državnih gozdovih). Za Kraško gozdnogospodarsko območje ocenjujemo, da bi potrebovali za

redno vzdrževanje mreže gozdnih cest vsaj trikrat več sredstev, kot se jih zbere na ta način.

Zavod za gozdove Slovenije opravlja v zvezi z vzdrževanjem gozdnih cest naslednje osnovne naloge: izdelava programa letnega vzdrževanja, spremljava in nadzor vzdrževanja in prevzem opravljenih del. Program letnega vzdrževanja gozdnih cest se izdeluje za eno leto, saj je zaradi številnih dejavnikov, ki vplivajo na njihovo stanje, nemogoče predvideti potrebna vzdrževalna dela za več kot eno leto vnaprej. Tudi sicer je program tekom leta

po navadi podvržen še naknadnim spremembam, ki jih narekuje dejansko stanje gozdnih cest v času izvedbe vzdrževalnih del. •

 Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana
 Arhiv ZGS

Približuje se »Dan sajenja medovitih rastlin«

Lani smo na Čebelarški zvezi Slovenije v mesecu novembru predstavili projekt »Dan sajenja medovitih rastlin«, ki je sedaj v polnem teku. V tem času se nam je pridružilo več kot 120 podpornikov iz 22 različnih držav, ki podpirajo projekt in bodo tudi letos sadili medovite rastline.

Akcija sajenja medovitih rastlin bo 26. marca, ko bo vsak izmed nas imel možnost, da se priključi na eni izmed lokacij, ki smo jih pripravili v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije ali pa se

priključi čebelarским društvom, ki bodo prav tako sadili medovite rastline.

Veliko pa lahko storimo sedaj in na svojih domovih posadimo medovite rastline v cvetlične lončke ali na vrtu. Čebelam in ostalim opraševalcem bomo s tem zagotovili dodaten vir medičine in cvetnega prahu v brezpašnem obdobju. In naj postane naša dežela cvetoča z medovitimi rastlinami.

Več o aktivnostih projekta, sponzorjev, donatorjev, podpornikov ... pa na spletni povezavi <https://www.czs.si/content/dansajenja>

Pridruži se nam in posadi medovito rastlino. •

 Čebelarška zveza Slovenije

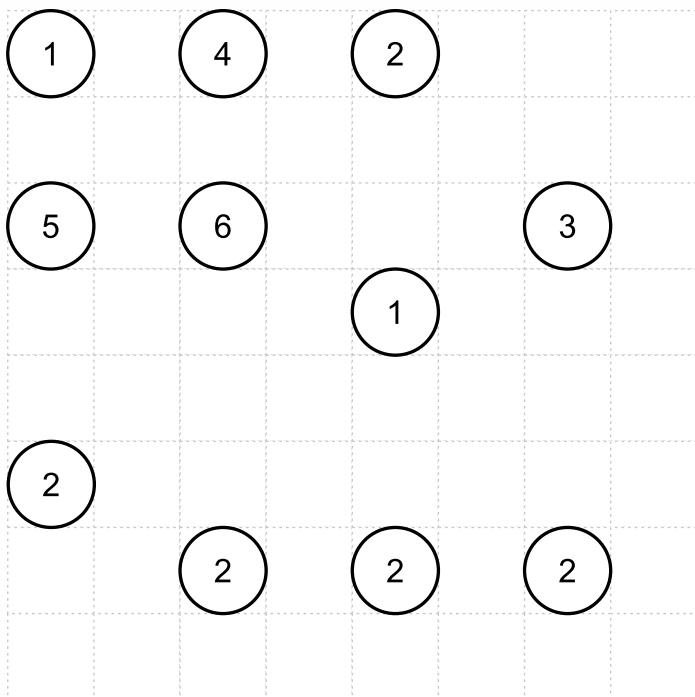

Nagradna igra HASHI (mostovi)

Igra Hashi izhaja iz Japonske. Zasnovana je na pravokotni ureditvi otokov, kjer številka na otoku pove, koliko mostov iz njega izhaja. Cilj igre je medsebojno povezati vse otoke, pri čemer je potrebno upoštevati, da:

- 1. iz otoka izhajata **največ dva** in **najmanj en most**, (najmanj ena oziroma največ dve črti)
- 2. **mostov ni dovoljeno povezovati poševno**, ampak **samo vodoravno** in **navpično** (ne po diagonali),
- 3. ko so mostovi medsebojno povezani, tvorijo celoto med seboj povezanih mostov, po katerih lahko prideš do vsakega otoka,
- 4. **mostovi – črte se med seboj ne smejo križati**.

Namig: začenjam z lažjimi primeri. Vedno pogledamo tiste številke, ki so največje, in jih prve povežemo, nato povežemo vogalne številke in nato ugotovimo, kateri otočki so sami. Veliko sreče pri reševanju, upam, da boste vzeli igro za svojo.

odreži in pošlji

ime in priimek: .....

.....

naslov: .....

.....

telefon: .....

Nagradna igra »HASHI«

Poskušajte rešiti zgornjo igro mostovi in nam jo rešeno pošljite do **30. aprila 2022** na naslov: OBČINA RENČE-VOGRSKO, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga, s pripisom **»Nagradna igra HASHI«**. Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali dva nagrajenca. Nagrade poklanja Matjash Matjaž Bizjak.

NAGRAJENCI ZA PRAVILNO REŠITEV NAGRADNE IGRE »HASHI«, MLINARSTVO KOBAL

Izmed prispelih pravilno rešenih rešitev sta bila izžrebana:

1. **Renata Špacapan**, Vogrsko, 5293 Volčja Draga
2. **Lojzka Mozetič**, Volčja Draga, 5293 Volčja Draga

Čestitamo. Za prevzem nagrade se dogovorite z gospodom Sebastajnom Kobalom (tel.: 031 608 381).

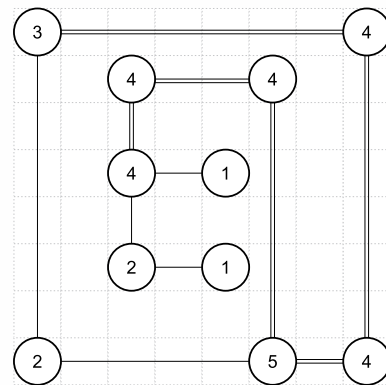
2				3	
2				6	
2		3			
				2	
	6	3			3
			2	2	

SHIKAKU

Navodila:

Številka v polju pove, koliko kvadratov ali pravokotnikov je potrebno narisati (obrisati), da dobimo pravilno rešitev. Noben kvadrata ne sme ostati prazen. Če je noter npr. št. 2, narišemo (obrišemo) dva kvadrata, če je 3, pa tri kvadratke.

Opozorilo: rešitev je lahko kvadrat ali pa pravokotnik in ne črka L.

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Roland Tischer

OBJAVA REKLAMNIH OGLASOV

V Občinskem listu lahko objavljate reklamne oglase.

Cenik reklamnih oglasov:

2 strani	297 x 210 + 4 mm dodatka za porezavo	400 EUR
1 stran	297 x 210 + 4 mm dodatka za porezavo	250 EUR
1/2 strani	186 x 132 mm	150 EUR
1/4 strani	91 x 132 mm	100 EUR
1/8 strani	91 x 64 mm	60 EUR

(Cene so brez DDV.)

Oglasi morajo biti pripravljani v formatu EPS, Ai ali v visokoresolucijskem PDF-ju, v CMYK-barvnem prostoru, slikovni del 304 dpi in tekst v krivuljah. V kolikor gre za celostranski oglas, mora ta vključevati še 4 mm dodatka za porezavo (Bleed 4 mm).

NAVODILO ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV

Članke za objavo v Občinskem listu je treba poslati na naslov:
obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si s pripisom »ZA OBČINSKI LIST«.

- Tekst naj bo pisan v formatu »Microsoft Office Word«.
- Fotografije naj bodo v formatu JPG, PSD ali TIF in v čim boljši resoluciji, ločene od teksta.
- Tekst in fotografije naj bodo v e-mailu pripete kot »Pripone«.
- Teksti in avtorji fotografij naj bodo podpisani s polnim imenom in priimkom.
- Nepodpisanih tekstov ne bomo objavljali.
- Če so prispevki preveliki (datoteka presega 10 MB), naj se prispevek pošlje v več delih.
- **Prosimo, da se držite rokov oddaje prispevkov (naslednjič do 30. 4. 2022)!**

SUDOKU

1	2		6			4		9
					4	1		2
		6		1		5		
6		8	1					
	5		3	4	2			
4	2				8			
8	7					3		5
3	4						2	6
			4					

OBČINA RENČE-VOGRSKO

Roland Tischer

Juha Šelinka

Zeleni na Primorskem ali Goriškem pravimo šelna; od tod ime za juho šelinka. To je starodavno zdravilo proti visokemu krvnemu tlaku. Vsebuje namreč več snovi, ki znižujejo raven stresnih hormonov, ki stiskajo in krčijo žile in povzročijo tlak.

Sestavine:

- gomolj in stebela zelene
- korenček
- rdeč krompir
- sol in poper
- debela rezina (feta) pršuta

Priprava:

Skuhamo na kose narezan krompir, gomolj in liste zelene ter korenček ali dva. Že na začetku damo v lonec tudi parkelj ali pršutovo kost, ali pa kar oboje.

Če uporabimo debelo fetu pršuta, jo damo v lonec bolj proti koncu kuhanja.

Šelinko lahko ponudimo kot samostojno jed ali toplo predjed ali juho.

Želim vam dober tek ob tako okusni šelinki. •

Renata Tischer

Ali smo starši otrokom za zgled

Ali se moramo tako obnašati?

Vesele renške maškare

Tralala, trelele
pustne šeme smo prišle.
V vrtcu smo se veselile,
krofe jedle in čaj pile.
Pust nam sonce je prinesel
in nam dobro voljo stresal.
Na sprehodu je donelo,
veselilo se in pelo:
Zima čav čav,
naj pride pomlad spet nazaj. •

Sara in Nika
Arhiv OŠ Renče

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko
Občinskega lista je

30. april 2022

Naslov za pošiljanje
prispevkov za Občinski
list: obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si
s priloženo: ZA
OBČINSKI LIST